

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **rachunkowość i zarządzanie finansami**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Łódzki**

Data przeprowadzenia wizytacji: **14-15 grudnia 2024 r.**

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	6
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	21
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	26
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	30
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	35
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	37
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	40
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	44
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	46
5. Załączniki:	51
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	51
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	52
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	57
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	57

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	61
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	76
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	77
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	84

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Piotr Szczypa, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Anna Wildowicz-Szumarska – członek PKA
2. prof. dr hab. Magdalena Osińska – ekspert PKA
3. Sebastian Snop – ekspert PKA ds. pracodawców
4. Joanna Lewicka – ekspert PKA ds. studenckich
5. Justyna Szadkowska – sekretarz zespołu oceniającego.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami prowadzonym na Uniwersytecie Łódzkim (UŁ) została dokonana z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej, w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025. Ocena programowa kierunku finanse i rachunkowość została dokonana przez Polską Komisję Akredytacyjną po raz pierwszy od momentu utworzenia studiów na kierunku. Wizytacja została przeprowadzona w formie stacjonarnej, zgodnie z uchwałą nr 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej oraz uchwałą nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji członkowie zespołu oceniającego uczestniczyli w spotkaniach z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, a także dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych oraz przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano również wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego oraz współpracujący z nim eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	rachunkowość i zarządzanie finansami	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o zarządzaniu i jakości: 78% (dyscyplina wiodąca), ekonomia i finanse: 20%, nauki prawne: 2%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry (125 ECTS)	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	brak	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. <i>menedżer finansowy</i> 2. <i>rachunkowość i sprawozdawczość finansowa</i> 3. <i>rachunkowość zarządcza/controllers</i> 4. <i>rachunkowość z akredytacją ACCA</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	181	116
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	711 godzin (wg raportu samooceny)	445 godzin (wg raportu samooceny)
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	W zależności od specjalności: od 26,6 ECTS do 28,16 ECTS	18 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	88-97	88-97
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	91	91

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MEiN z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2022 poz. 2202).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁵ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

⁵ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Oceniany kierunek rachunkowość i zarządzanie finansami prowadzony jest na Uniwersytecie Łódzkim wyłącznie na poziomie studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Jednostką odpowiedzialną za realizację kształcenia na ocenianym kierunku jest Wydział Zarządzania.

Kierunek rachunkowość i zarządzanie finansami został przyporządkowany do następujących dyscyplin naukowych: nauki o zarządzaniu i jakości (dyscyplina wiodąca, 78% punktów ECTS), ekonomia i finanse (20% punktów ECTS), nauki prawne (2% punktów ECTS). W opinii zespołu oceniającego przyporządkowanie ocenianego kierunku w tak znikomym stopniu do dyscypliny nauki prawne nie ma uzasadnienia w przypadku kierunku, na którym studenci nie są przygotowywani do prowadzenia lub uczestniczenia w działalności naukowej z zakresu nauk prawnych.

Program studiów zakłada przekazanie pogłębionej wiedzy w ramach wybranej ścieżki kształcenia, odpowiadającej zainteresowaniom naukowym oraz planom zawodowym studenta. Studenci kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami mogą dokonać wyboru następujących specjalności: (1) *menedżer finansowy*, (2) *rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, (3) *rachunkowość zarządcza/controllership*, (4) *rachunkowość z akredytacją ACCA*. Mają również możliwość współuczestniczenia w działalności badawczej kół naukowych oraz zespołów złożonych z pracowników Wydziału Zarządzania UŁ. Powyższe założenia wprost wpisują się w zapisy:

- strategii Uniwersytetu Łódzkiego ustalonej na lata 2021-2030, która jest zgodna z misją Uczelni, na co wskazuje m.in. następujący jej zapis: prowadzenie badań naukowych i użyteczność dla społeczeństwa, a liczne cele strategiczne odnoszą się do kształcenia studentów jako młodych naukowców;
- strategii Wydziału Zarządzania (Zarządzenie Dziekana nr 11/2022), w której jako element misji zostało wskazane m.in. rozwijanie wiedzy teoretycznej i aplikacyjnej w zakresie nauk o zarządzaniu i jakości poprzez prowadzenie – na poziomie międzynarodowym – badań naukowych i nauczania w systemie dwustopniowym oraz ustawicznym.

Celem studiów drugiego stopnia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami jest kształcenie na potrzeby gospodarki wysokiej klasy specjalistów w zakresie finansów i rachunkowości przedsiębiorstw, których obszarem działania będzie zakres jednej z oferowanych na kierunku specjalizacji zawodowej. Takie ujęcie celu kształcenia na ocenianym kierunku także wpisuje się strategię Uczelni jak i Wydziału Zarządzania. Zespół oceniający po zapoznaniu się ze strategią Uniwersytetu Łódzkiego oraz strategią Wydziału Zarządzania stwierdza, że koncepcja i cele kształcenia kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami są zgodne ze strategią Uczelni oraz polityką jakości.

Kierunek rachunkowość i zarządzanie finansami zgodnie z programem studiów umożliwia studentom zdobycie wiedzy na temat: (1) funkcjonowania rynków finansowych, w tym kapitałowych, w wymiarze międzynarodowym; (2) kształtowania polityki finansowej przedsiębiorstwa, głównie nastawionej na realizację zysku; (3) analizowania złożonych procesów gospodarczych pod kątem optymalizacji celów i strategii finansowych przedsiębiorstw lub budowy portfeli inwestycyjnych w doradztwie

finansowym. Program studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami pozwala na zapoznanie studentów z przydatnymi w praktyce: (1) zasadami działania inwestycyjnego na rynkach finansowych, w tym kapitałowych; (2) różnorodnymi instrumentami wykorzystywanymi w zarządzaniu finansami przedsiębiorstw, z uwzględnieniem ryzyka gospodarczego i zarządzania nim; (3) najnowszymi metodami zarządzania finansami przedsiębiorstw lub wspierania decyzji inwestycyjnych, lub alokacji zasobów w przedsiębiorstwach, a także narzędziami służącymi do budowania i optymalizowania portfeli inwestycyjnych i minimalizowania ryzyka z nimi związanego; (4) metodami wykorzystywanymi w pracy ekspertów i specjalistów z zakresu rachunkowości; (5) zasadami ujmowania, pomiaru i komunikowania informacji finansowej w systemach raportowania finansowego, wynikającymi z krajowych regulacji rachunkowości, globalnych standardów rachunkowości i regulatorów rynków finansowych. Wyrażone w ten sposób cele i koncepcja kształcenia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami wyraźnie odnoszą się do dwóch głównych dyscyplin naukowych: nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse. Tym samym koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, z wyłączeniem dyscypliny nauki prawne, która z uwagi na marginalny udział procentowy (2% punktów ECTS) nie ma odzwierciedlenia w koncepcji i celach kształcenia. Uczelnia nie powinna przypisywać kierunku studiów do dyscypliny naukowej, która nie ma istotnego powiązania z koncepcją i celami kształcenia.

Program studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami zakłada przekazanie pogłębionej wiedzy na temat szeroko rozumianego – zarówno przedmiotowo, jak i podmiotowo – zarządzania organizacją. Treści prezentowane na zajęciach w trakcie pierwszego semestru (wspólnego dla wszystkich studentów kierunku) oraz w ramach poszczególnych modułów specjalnościowych powiązane są z prowadzonymi na Wydziale Zarządzania badaniami naukowymi w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Dotyczy to w szczególności w zakresie zarządzania organizacją takich zajęć, jak: *podstawy teoretyczne i metodologiczne, zarządzanie zasobami ludzkimi, marketing, logistyka, zarządzanie strategiczne, zarządzanie wartością, rachunkowość i zarządzanie finansami przedsiębiorstwa oraz zarządzanie publiczne*. Z wymienionymi obszarami badawczymi związane są główne osiągnięcia naukowe pracowników Wydziału Zarządzania w postaci publikacji naukowych i projektów badawczych. Podane informacje wyraźnie wskazują, że koncepcja i cele kształcenia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami są związane z prowadzoną działalnością naukową w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, do której oceniany kierunek został przyporządkowany aż w 78%. W wyżej wymienionych obszarach badawczych poruszane są również zagadnienia dotyczące dyscypliny naukowej ekonomia i finanse, do której oceniany kierunek został przyporządkowany w 20%. Zespół oceniający nie dostrzega badań naukowych prowadzonych w szerszym zakresie przez pracowników Wydziału Zarządzania w dyscyplinie nauki prawne, do której kierunek także został przyporządkowany, badania takie jednak mają miejsce w odniesieniu do Uczelni

Cechami wyróżniającymi koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku są: (1) dostosowanie programu studiów do potrzeb zmieniającego się otoczenia gospodarczo-społecznego, a także do nowych nurtów naukowych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości; (2) oferowanie specjalności, odpowiadających potrzebom rynku pracy w zakresie nowoczesnych zawodów finansowo-księgowych. Przeprowadzona przez Uczelnię analiza zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy wykazała, że program studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami uwzględnia potrzeby rynku pracy w zakresie rachunkowości i zarządzania finansami przedsiębiorstwa. Absolwenci tego kierunku podejmują pracę zarówno w przedsiębiorstwach o charakterze ogólnym, jak i w instytucjach

finansowych, w tym: w bankach, biurach maklerskich, funduszach inwestycyjnych, firmach konsultingowych. Uczelnia w raporcie samooceny podała wykaz zawodów, w których mogą podejmować zatrudnienie absolwenci po poszczególnych modułach specjalnościowych, np. doradca finansowy, dyrektor finansowy, specjalista ds. Rachunkowości, kontroler finansowy, analityk kosztów, główny księgowy. Koncepcja i cele kształcenia ocenianego kierunku są zatem zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Co również istotne: koncepcja, cele kształcenia i programy studiów kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami są efektem dialogu pomiędzy interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Wprowadzane zmiany w zakresie kształcenia uwzględniają opinie studentów (interesariusze wewnętrzni), a także absolwentów oraz praktyków, którzy współtworzą Radę Biznesu oraz Radę Menedżerów Publicznych działające przy Wydziale Zarządzania UŁ lub wchodzi w skład rad programowych specjalności albo prowadzą zajęcia dydaktyczne (interesariusze zewnętrzni). Koncepcja kształcenia i zmiany programowe każdorazowo są opiniowane i akceptowane przez Wydziałową Radę Samorządu Studentów Wydziału Zarządzania UŁ. Absolwenci wyrażają swoje opinie w trakcie badań ankietowych koordynowanych przez Biuro Karier UŁ. Praktycy zgłaszają swoje uwagi podczas spotkań Rady Biznesu z Kolegium Dziekańskim oraz w trakcie indywidualnych spotkań z pracownikami poszczególnych katedr. Podane informacje dowodzą, że koncepcja i cele kształcenia kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Koncepcja i cele kształcenia ocenianego kierunku uwzględniają także nauczanie i uczenie się wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania. Najczęściej stosowanymi przez Uczelnię w tym zakresie narzędziami są platformy Moodle oraz Ms Teams, za pomocą których przekazywane są studentom materiały na zajęcia. Stosowanie innych narzędzi i technik nauczania zdalnego (YouTube, OneDrive, Dysk Google) wynika ze specyfiki prowadzonych zajęć dydaktycznych, doświadczenia nauczyciela lub innej osoby prowadzącej zajęcia w zakresie obsługi oprogramowania oraz celów nauczania. Wydział Zarządzania wspiera tego typu aktywność poprzez działalność Centrum Rozwoju Dydaktyk.

Efekty uczenia się dla studiów drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami, prowadzonym w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, są zgodne z koncepcją i celami kształcenia określonymi dla tego kierunku

Kierunkowe efekty uczenia się oraz efekty sformułowane dla poszczególnych zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku są zgodne z aktualnym stanem wiedzy zarówno w dyscyplinie wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości, jak i pozostałych dyscyplinach: ekonomia i finanse oraz nauki prawne, do których kierunek został przyporządkowany. Dotyczy to zarówno zajęć ogólnych, jak i specjalnościowych.

W programie tym sformułowano 10 efektów kierunkowych z zakresu wiedzy, 11 efektów w zakresie umiejętności oraz 6 efektów w zakresie kompetencji społecznych. Efekty te odpowiadają charakterystykom drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) właściwym dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego na poziomie 7. Dodatkowo dla każdej ze specjalności (*menedżer finansowy*, *rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, *rachunkowość zarządcza/controlling* oraz *rachunkowość z akredytacją ACCA*) przypisano po 5 różnych efektów w zakresie wiedzy oraz 5 różnych efektów w zakresie umiejętności.

Do kluczowych kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami Uczelnia zalicza:

- 08R-2A_W02: posiadanie pogłębionej wiedzy o różnych typach organizacji gospodarczych oraz finansowych i zarządczych aspektach ich funkcjonowania;
- 08R-2A_W06: posiadanie pogłębionej wiedzy o metodach i narzędziach opisu odpowiednich dla dziedziny nauk o zarządzaniu i jakości oraz ekonomii i finansów, w tym metodach projektowania systemów oraz przetwarzania, analizowania i prognozowania danych;
- 08R-2A_W03: posiadanie uporządkowanej i pogłębionej wiedzy o relacjach między podmiotami gospodarczymi, z uwzględnieniem powiązań kapitałowych;
- 08R-2A_W04: posiadanie podbudowanej teoretycznie i pogłębionej wiedzy o więziach społecznych występujących w procesie przetwarzania i dostarczania informacji finansowych o podmiotach gospodarczych (w szczególności dla potrzeby zarządzania) oraz o rządzących nimi prawidłowościach.

Zgodnie z deklaracją Uczelni kluczowe kierunkowe efekty uczenia się w zakresie umiejętności na ocenianym kierunku to:

- 08R-2A_U01: umiejętność prawidłowego identyfikowania, interpretowania i wyjaśniania złożonych procesów i zdarzeń gospodarczych, w tym w obszarze rachunkowości i finansów, oraz wzajemnych relacji między nimi;
- 08R-2A_U02: umiejętność wykorzystania wiedzy teoretycznej z zakresu rachunkowości i zarządzania finansami przedsiębiorstwa do opisu i analizowania przyczyn oraz przebiegu procesów i zjawisk gospodarczych, jak również formułowania własnych opinii oraz dokonywania oceny i krytycznej analizy w oparciu o właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, przy wykorzystaniu właściwych metod i narzędzi analizy;
- 8R-2A_U05: umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy z zakresu rachunkowości i zarządzania finansami do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów w podmiotach gospodarczych o różnych formach organizacyjno-prawnych, rozszerzoną o krytyczną analizę skuteczności i przydatności tej wiedzy;
- 08R-2A_U06: umiejętność rozumienia i analizowania złożonych zjawisk i procesów gospodarczych, rozszerzoną o umiejętność pogłębionej teoretycznej oceny tych zjawisk i procesów w aspekcie finansowym i zarządczym, z zastosowaniem właściwie dobranej metody badawczej

Spośród kierunkowych efektów uczenia się w zakresie kompetencji społecznych za najważniejsze Uczelnia uznała efekty takie jak:

- 08R-2A_K05: jest gotów myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, ze szczególnym uwzględnieniem aspektów finansowych i zarządczych;
- 08R-2A_K04: uznaje znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych z zakresu rachunkowości i zarządzania finansami oraz potrafi samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności z tego zakresu, rozszerzone o wymiar interdyscyplinarny;
- 08R-2A_K01: jest gotów do określania priorytetów służących realizacji wyznaczonego przez siebie lub innych zadania oraz rozumie potrzebę zasięgania opinii ekspertów przy realizacji niektórych zadań;
- 08R-2A_K06: jest gotów do pełnienia odpowiedzialnych ról zawodowych oraz spełniania norm etycznych i postaw profesjonalnych w obszarze rachunkowości i zarządzania finansami, a także

potrafi inicjować i propagować takie postawy, uwzględniając potrzebę podtrzymywania etosu zawodu (zgodnego z wybraną specjalizacją).

Efekty uczenia się sformułowane dla ocenianego kierunku uwzględniają potencjalne zmiany zachodzące w otoczeniu społeczno-gospodarczym. Znaczenie tych efektów jest dodatkowo wzmocnione poprzez odniesienie ich do charakterystyk zawodów, do których wykonywania przygotowani są studenci. Kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają także kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym oraz kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. Przykładowo:

- 8R-2A_U03: posiada umiejętność analizy przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk gospodarczych, formułować własne opinie na ten temat oraz stawiać i weryfikować hipotezy badawcze w obszarze rachunkowości i zarządzania finansami przedsiębiorstwa;
- 8R-2A_U07: posiada pogłębioną umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych w języku polskim i nowożytnym języku obcym, w zakresie specjalistycznych tematów z obszaru rachunkowości i zarządzania finansami przedsiębiorstwa;
- 8R-2A_U08: posiada umiejętność prowadzenia debaty oraz komunikowania się w języku polskim i nowożytnym języku obcym na tematy specjalistyczne w zakresie rachunkowości i zarządzania finansami przedsiębiorstwa ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców, z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.
- 8R-2A_U09: potrafi posługiwać się językiem obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz w wyższym stopniu w zakresie terminologii wykorzystywanej w dyscyplinach *nauki o zarządzaniu* i jakości oraz *ekonomia i finanse*. Efekty sformułowano w sposób zrozumiały, są możliwe do osiągnięcia i pozwalają na stworzenie systemu ich weryfikacji.

Na podstawie analizy efektów uczenia się sformułowanych dla poszczególnych zajęć zespół oceniający stwierdził, że w przypadku niektórych zajęć, takich jak: *finanse międzynarodowe* (rok 1, semestr 1) czy *zarządzanie finansami korporacji* (rok 1, semestr 1), efekty te mają identyczne brzmienie jak efekty kierunkowe i tym samym nie są dostosowane do specyfiki tych zajęć. Ponadto w karcie zajęć *metody ilościowe* omyłkowo wstawiono efekt PEU_K02 (jest gotów samodzielnie i krytycznie uzupełniać wiedzę i umiejętności z zakresu logistyki o interdyscyplinarne zagadnienia badań operacyjnych).

Z kolei w karcie zajęć *strategiczne aspekty rachunkowości zarządczej* (rok 2, semestr 3) do kategorii kompetencji społecznych zaliczono efekt uczenia się w zakresie umiejętności organizacji pracy PEU_K01 (jest gotów współdziałać i pracować w grupie przyjmując w niej różne role rozwiązując problemy rachunkowości zarządczej). Również w karcie zajęć *międzynarodowa sprawozdawczość finansowa* (rok 1, semestr 1) efekt z zakresu umiejętności przypisano do kompetencji społecznych PEU_K03 (potrafi odpowiednio określić priorytety służące sporządzeniu sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF). Generalnie efekty uczenia się na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Jednakże w przypadku zajęć trwających dłużej niż jeden semestr, tj. *lektoratów językowych*, realizowanych w drugim i trzecim semestrze, a także *seminarium magisterskiego*, realizowanego w drugim, trzecim i czwartym semestrze, nie opracowano efektów uczenia się dla każdego semestru realizacji tych zajęć z osobna, co powoduje, że nie jest możliwa weryfikacja osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się zakładanych do osiągnięcia na poszczególnych etapach studiów, a w konsekwencji: ocena stopnia osiągnięcia tych efektów w danym semestrze.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁶ (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami, realizowanego na poziomie studiów drugiego stopnia, są zgodne ze strategią Uczelni, mieszczą się w głównych dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w Uczelni w tych dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Efekty uczenia się sformułowane dla powyższego kierunku są zgodne z koncepcją i celami kształcenia, profilem ogólnoakademickim, stanem wiedzy w zakresie dyscypliny wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości oraz w pozostałych dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, to jest ekonomia i finanse oraz nauki prawne, w tym z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Uwzględniają również kompetencje badawcze, społeczne oraz językowe. Zarówno efekty kierunkowe, jak i sformułowane dla poszczególnych zajęć, odpowiadają charakterystynom drugiego stopnia PRK typowym dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego na poziomie 7. Efekty te sformułowano w sposób zrozumiały, specyficzny dla kierunku i pozwalający na stworzenie skutecznego systemu ich weryfikacji. Zespół oceniający stwierdził jednak występowanie następujących nieprawidłowości:

1. .Efekty uczenia się sformułowane dla niektórych zajęć (np. *finanse międzynarodowe, zarządzanie finansami korporacji*) nie są odpowiednio szczegółowe, gdyż stanowią powtórzenie efektów kierunkowych.
2. Efekty uczenia się dla niektórych zajęć (np. *strategiczne aspekty rachunkowości zarządczej, międzynarodowa sprawozdawczość finansowa*) nie zostały sformułowane z uwzględnieniem ich przyporządkowania do odpowiedniej kategorii opisowej (efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych)
3. W przypadku zajęć trwających dłużej niż jeden semestr, takich jak: *lektoraty językowe* oraz *seminarium magisterskie* nie podano efektów uczenia się dla tych zajęć oddzielnie dla każdego semestru. Tym samym na podstawie sylabusów do tych zajęć nie ma możliwości stwierdzenia, które efekty uczenia się sformułowane dla zajęć student powinien osiągnąć po każdym z semestrów.

⁶W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

Rekomenduje się przyporządkowanie kierunku studiów rachunkowość i zarządzanie finansami wyłącznie do dyscyplin naukowych nauki o zarządzaniu i jakości oraz ekonomia i finanse.

Zalecenia

1. Zaleca się formułowanie efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć tak, aby stanowiły one uszczegółowienie odpowiadających im kierunkowych efektów uczenia się.
2. Zaleca się poprawne sformułowanie efektów uczenia się dla poszczególnych zajęć dydaktycznych, przy zachowaniu właściwego ich podziału oraz kategorii opisowych (efekty w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych).
3. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się dla zajęć dydaktycznych realizowanych przez kilka semestrów w sposób umożliwiający określanie postępów w ich osiągnięciu.
4. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań projakościowych w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Program studiów drugiego stopnia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami obowiązuje od roku akademickiego 2023/2024. Został on zatwierdzony Uchwałą nr 498 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 15 maja 2023 roku. W programie tym nie zawarto niektórych niezbędnych elementów, wyszczególnionych w par. 3 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów, tj. nie uwzględniono w nim treści programowych zajęć zapewniających uzyskanie efektów uczenia się zakładanych dla tych zajęć, a także sposobów weryfikacji i oceny efektów osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia. W programie studiów nie ujęto też sylabusów zajęć do wyboru, w tym realizowanych w ramach wybranej ścieżki specjalizacyjnej. Na prośbę zespołu oceniającego Uczelnia udostępniła dodatkowe „sylabusy” do zajęć ujętych w programie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (stanowiące uzupełnienie i uszczegółowienie informacji zawartych we właściwych sylabusach), które zawierały brakujące elementy, a także brakujące sylabusy do zajęć do wyboru. Zespół oceniający ustalił, że powyższe dodatkowe „sylabusy” nie stanowią części programu studiów na ocenianym kierunku, ponieważ nie stanowiły załącznika do uchwały Senatu Uczelni zatwierdzającej ten program.

Ujęte w kartach zajęć treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach: nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia i finanse oraz nauki

prawne, do których przyporządkowano oceniany kierunek, a także z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach. Treści te są również zgodne z przyjętą przez Uczelnię koncepcją i celami kształcenia, profilem ogólnoakademickim, a także z charakterystykami drugiego stopnia PRK dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego na poziomie 7. Treści programowe realizowane na ocenianym kierunku są również kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów. Gwarantują one możliwość uzyskania przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Program studiów obejmuje trzy kategorie zajęć: zajęcia obowiązkowe kierunkowe, zajęcia obowiązkowe specjalnościowe oraz zajęcia do wyboru. W grupie zajęć obowiązkowych wyodrębniono zajęcia realizowane w pierwszym semestrze przez wszystkich studentów kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami. Do grupy tych zajęć zaliczono: *finanse międzynarodowe, metody ilościowe, międzynarodową sprawozdawczość finansową, międzynarodowe prawo gospodarcze, operacyjną rachunkowość zarządczą, zarządzanie finansami korporacji*. Pozostałe zajęcia obowiązkowe kierunkowe i specjalnościowe pozwalają na pogłębienie kompetencji studentów w zakresie wybranego modułu specjalnościowego: *menedżer finansowy, rachunkowość i sprawozdawczość finansowa, rachunkowość z akredytacją ACCA oraz rachunkowość zarządcza/controllers*. Zgodnie z wymogami ustawowymi program studiów umożliwia również wybór zajęć, którym przypisano punkty w wymiarze 91 ECTS (72,8%), co umożliwia studentom elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. W grupie zajęć do wyboru uwzględniono zajęcia specjalnościowe, takie jak: *inżynieria finansowa i zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach kryzysu* (realizowane na specjalności *menedżer finansowy*); *rachunkowość sektora publicznego i sprawozdawczość niefinansowa przedsiębiorstw* (realizowane na specjalności *rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*); *rachunkowość sektora publicznego i zaawansowane zagadnienia Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej* (realizowane na specjalności *rachunkowość z akredytacją ACCA*); *controlling w praktyce i narzędzia statystyczne w rachunkowości zarządczej* (realizowane na specjalności *rachunkowość zarządcza/controllers*). W programie studiów przewidziano również zajęcia do wyboru (tzw. zewnętrzne): *doskonalenie kompetencji menadżerskich, kierownik 2.0 – nowe trendy, psychospołeczne problemy zarządzania zasobami ludzkimi, rozwój umiejętności zarządzania zasobami ludzkimi, social media i marketing mobilny, startup w nowoczesnej gospodarce, TOPSIM: scenariusz zaawansowany, zarządzanie bezpieczeństwem informacji, zarządzanie finansami osobistymi*. Ponadto, wśród zajęć z dziedziny nauk humanistycznych do wyboru są dwa zajęcia: *komunikacja społeczna – język, etyka i równość szans* lub *sztuka mediacji*. Oferowane są też zajęcia do wyboru w języku obcym zamiast lektoratu: *business ethics and CSR, formy współdziałania przedsiębiorstw, public sector economics, decision making*.

Kluczowe treści programowe na ocenianym kierunku, które umożliwiają osiągnięcie przez studentów większości kierunkowych efektów uczenia się, są głównie realizowane w ramach zajęć kierunkowych, takich jak: *finanse międzynarodowe, międzynarodowa sprawozdawczość finansowa, międzynarodowe prawo gospodarcze, operacyjna rachunkowość zarządcza* czy *zarządzanie finansami korporacji*. Przykładowo: treści programowe zajęć *finanse międzynarodowe* obejmują podbudowaną teoretycznie i pogłębioną wiedzę na temat ekonomicznych zależności zachodzących na międzynarodowym rynku finansowym. Celem tych zajęć jest wykształcenie umiejętności wykorzystania tej wiedzy do zarządzania finansami przedsiębiorstwa w warunkach międzynarodowych. Treści programowe zajęć *operacyjna rachunkowość zarządcza* odnoszą się do problematyki podejmowania decyzji krótko- i długookresowych przy wykorzystaniu narzędzi operacyjnej rachunkowości zarządczej oraz

wykorzystania tej wiedzy w zarządzaniu podmiotami gospodarczymi. Treści programowe zajęć *zarządzanie finansami korporacji* obejmują uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie i rozszerzoną wiedzę o zarządzaniu finansami korporacji. Celem tych zajęć jest wykształcenie w studentach umiejętności wykorzystania tej wiedzy do rozwiązywania konkretnych problemów organizacji. Treści programowe ww. zajęć kierunkowych są zgodnie ze sformułowanymi dla nich efektami uczenia się.

Dobór treści programowych dostosowano także do specyfiki i charakteru modułów specjalnościowych. W ramach modułu specjalnościowego *menedżer finansowy* kluczowe treści programowe realizowane są na zajęciach: *portfel inwestycyjny* i *analiza techniczna*. W ramach modułu *rachunkowość i sprawozdawczość finansowa* kluczowe treści programowe przekazywane są na zajęciach: *zaawansowana rachunkowość finansowa* oraz *rachunkowość finansowa w świetle Krajowych Standardów Rachunkowości*. W ramach modułu specjalności *rachunkowość zarządcza/controlling* kluczowe treści programowe realizowane są na zajęciach: *strategiczne aspekty rachunkowości zarządczej*, *analiza finansowa* oraz *projektowanie systemów controllingu*. W ramach ostatniego z modułów specjalnościowych: *rachunkowość z akredytacją ACCA* kluczowe treści programowe realizowane są na zajęciach *strategiczna rachunkowość zarządcza* oraz *rachunek kosztów*. Wszystkie opisanej powyżej kluczowe treści programowe realizowane w ramach modułów specjalnościowych są zgodne ze sformułowanymi dla poszczególnych zajęć efektami uczenia się. Odnoszą się także do teorii naukowych i modeli teoretycznych z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości. Zawierają również przykłady realnych problemów i wyzwań, przed jakimi stają organizacje. Treści te ilustrowane są praktycznymi przykładami pochodzącymi z badań własnych i doświadczeń eksperckich wykładowców.

Podstawy teoretyczne do prowadzenia badań naukowych studenci ocenianego kierunku zdobywają przede wszystkim na zajęciach *metodyka pracy naukowej* (3 ECTS), a następnie w ramach *seminarium magisterskiego* (22 ECTS). Studenci kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami biorą również udział w badaniach naukowych w ramach zajęć modułowych (43 ECTS) oraz zajęć specjalnościowych (9 ECTS).

Na podstawie analizy udostępnionych przez Uczelnię kart zajęć stwierdzono, że w przypadku *lektoratu językowego* oraz *seminarium magisterskiego*, które są realizowane przez kilka semestrów, nie wskazano, które z ujętych w kartach zajęć treści programowych powinny być zrealizowane w danym semestrze. Nie ma zatem możliwości określenia i monitorowania progresu realizowanych treści. Ponadto w wielu kartach zajęć brakuje literatury anglojęzycznej. Tak jest na przykład w przypadku zajęć: *finanse międzynarodowe* (rok 1, semestr 1), *międzynarodowe prawo gospodarcze* (rok 1, semestr 1), *controlling w zarządzaniu projektami* (rok 1, semestr 2), *inżynieria finansowa* (rok 2, semestr 4), *zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach kryzysu* (rok 2, semestr 4).

Dodatkowo w karcie zajęć *analiza finansowa* (rok 1, semestr 2) brakuje informacji o literaturze, pracy własnej studenta oraz metodach dydaktycznych. Natomiast w karcie zajęć *Introduction to Internal Audit* (rok 1, semestr 2) w odniesieniu do literatury jest wyłącznie informacja, że stanowią ją materiały dostarczone przez prowadzącego.

Program studiów rachunkowość i zarządzanie finansami realizowany jest w ciągu 4 semestrów. Do ukończenia studiów konieczne jest uzyskanie przez studentów 125 punktów ECTS, co formalnie jest zgodne z wymogami ustawowymi (art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce). Jednakże zespół oceniający stwierdził, że brak jest podstaw do wiarygodnego ustalenia nakładu pracy niezbędnego do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, bowiem karty zajęć, które

otrzymał zespół oceniający, nie zawierają kompletnego opisu czynności w ramach pracy własnej studenta. Ponadto przypisana do niektórych zajęć liczba punktów ECTS jest niedostosowana do ich formy i treści programowych realizowanych w ramach tych zajęć. Przykładem są zajęcia do wyboru wewnętrznego, realizowane na drugim roku, w czwartym semestrze, takie jak: *inżynieria finansowa* (36 godzin warsztatów z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów), *zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach kryzysu* (36 godzin warsztatów z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów), *controlling w praktyce* (25 godzin wykładu kursowego z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów, 25 godzin ćwiczeń informatycznych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego), którym w każdym przypadku przypisano aż 9 ECTS. Podobnie zajęciom z dziedziny nauk humanistycznych, realizowanym na pierwszym roku, w drugim semestrze, takim jak: *komunikacja społeczna – język, etyka i równość szans czy sztuka mediacji*, prowadzonym jedynie w formie wykładu monograficznego w liczbie 20 godzin, przypisano aż po 5 ECTS.

Uczelnia w raporcie samooceny błędnie zadeklarowała, że zgodnie z programem studiów łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, wynosi 125 ECTS, co wskazywałoby, że wszystkie zajęcia przewidziane w programie studiów w całości odbywają się w tej formie. Jak wynika z raportu samooceny, na studiach stacjonarnych liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 711, zaś na studiach niestacjonarnych: 445. Również z informacji pochodzących z programu studiów przyjętego uchwałą Senatu Uczelni wynika, że liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na studiach stacjonarnych, w zależności od specjalności, wynosi odpowiednio: 679 godzin – specjalność *menedżer finansowy*, 704 godzin – specjalność *rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, 665 godzin – specjalność *rachunkowość zarządcza/controlling*, 701 godzin – specjalność *rachunkowość z akredytacją ACCA*. Przy założeniu, że punkt ECTS odpowiada 25 godzinom pracy studenta, liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów na żadnej ze specjalności na studiach stacjonarnych nie przekracza liczby 30 ECTS. Jest to niegodne z art. 63 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, bowiem co najmniej połowa punktów ECTS objętych programem studiów stacjonarnych powinna być uzyskiwana w ramach tego typu zajęć. Na spotkaniu zespołu oceniającego z osobami odpowiedzialnymi za przygotowanie raportu samooceny Uczelnia złożyła jednak dodatkowe wyjaśnienia i przedstawiła Zarządzenie nr 66 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 24 kwietnia 2014 r., dotyczące systemu ustalania wartości punktowej ECTS dla zajęć prowadzonych na Wydziale Zarządzania. Udostępniono też sporządzony na podstawie powyższego zarządzenia kalkulator godzin dla studiów stacjonarnych na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami. Na podstawie tego kalkulatora ustalono, że w programie studiów nie ujęto wszystkich godzin stanowiących nakład pracy studenta, w tym godzin konsultacji (363 godzin do 370 godzin, w zależności od wybranej ścieżki specjalizacyjnej) i zaliczeń odbywających się z bezpośrednim udziałem osób prowadzących zajęcia (od 82 do 106 godzin, w zależności od wybranej ścieżki specjalizacyjnej). Po uwzględnieniu tych godzin liczba godzin z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów wynosi: 1137 godzin – specjalność *menedżer finansowy*, 1162 godzin – specjalność *rachunkowość i sprawozdawczość finansowa*, 1172 godzin – specjalność *rachunkowość z akredytacją ACCA*, 1110 godzin – specjalność *rachunkowość zarządcza/controlling*. Ponadto zespół oceniający ustalił, że w sylabusach nie zostały uwzględnione dodatkowe formy aktywności studentów w ramach pracy własnej, w tym zadania, testy i quizy zamieszczane na platformach Moodle czy MS Teams.

W opinii zespołu oceniającego z uwagi na czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów możliwe jest osiągnięcie przez studentów ocenianego kierunku zakładanych kierunkowych efektów uczenia się. Jednak za nieprawidłowy należy uznać wskazany przez Uczelnię nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć (niewłaściwa liczba godzin pracy własnej studenta), co uniemożliwia rzetelną ocenę możliwości osiągnięcia tych efektów.

Szacowany nakład pracy studenta na studiach drugiego stopnia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami obejmuje: godziny zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz samodzielną pracę studenta (przygotowanie do: zajęć, projektu/pracy, raportu z ćwiczeń, kolokwium, egzaminu; studiowanie literatury, rozwiązywanie zadań i studiów przypadku).

Na ocenianym kierunku studenci uczestniczą w takich formach zajęć, jak: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, seminaria czy warsztaty. Zespół oceniający ustalił, że na studiach stacjonarnych udział poszczególnych form zajęć jest następujący: wykłady/konwersatoria (44%), ćwiczenia (32%), warsztaty (5%), lektoraty (11%) oraz seminaria (8%). Na studiach niestacjonarnych proporcje te kształtują się następująco: wykłady (45%), ćwiczenia (32%), warsztaty (5%), lektoraty (10%) oraz seminaria (8%). Udział poszczególnych form zajęć na studiach drugiego stopnia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami jest prawidłowy i dostosowany do profilu ogólnoakademickiego.

Zajęcia na ocenianym kierunku rozłożone są równomiernie, bowiem w każdym semestrze student realizuje zajęcia, którym przypisano łącznie 30-33 ECTS. Zapewnia to studentom możliwość osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Program studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości oraz w pozostałych dyscyplinach ekonomia i finanse oraz nauki prawne, do których kierunek został przyporządkowany, w wymaganym wymiarze 88-97 punktów ECTS (w zależności od specjalności), co jest zgodne z wymogami zawartymi w par. 3 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie studiów.

Program ten obejmuje również zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego. Zajęcia *lektorat językowy* na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych trwają dwa semestry (liczba godzin zajęć w poszczególnych semestrach wynosi 75 i 45). Studenci mają możliwość wyboru języka angielskiego, niemieckiego lub rosyjskiego. Ponadto od trzeciego semestru studentom w ramach zajęć do wyboru oferowane są wykłady w języku obcym. W programie studiów na ocenianym kierunku określono, że studenci powinni osiągnąć w ich trakcie znajomość języka obcego na poziomie B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego, co jest zgodne z charakterystykami drugiego stopnia PRK efektów uczenia się uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego na poziomie 7.

W programie studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami uwzględniono zajęcia z dziedziny nauk humanistycznych, takie jak: *komunikacja społeczna – język, etyka i równość szans* (5 ECTS) oraz *sztuka mediacji* (5 ECTS), którym przyporządkowano liczbę punktów ECTS nie mniejszą niż jest to określone w wymaganiach.

W programie studiów na ocenianym kierunku, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, nie przewidziano zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Wykorzystywane na ocenianym kierunku metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów wszystkich zakładanych efektów uczenia się. Wśród stosowanych metod dydaktycznych znajdują się metody eksponujące (pokaz, gra symulacyjna), podające (wykład informacyjny, opis, prelekcja, objaśnienie lub wyjaśnienie), poszukujące (dyskusja oxfordzka lub okrągłego stołu, case study) czy problemowe (wykład konwersatoryjny). Metody podające czy problemowe dotyczą przede wszystkim wykładów, natomiast metody eksponujące (pokaz, gra symulacyjna) oraz poszukujące znajdują zastosowanie na ćwiczeniach audytoryjnych i wykładach konwersatoryjnych. Przykładami zajęć, na których są stosowane metody eksponujące i poszukujące, są: *controlling w zarządzaniu projektami* (rok 1, semestr 2), *projektowanie systemów controllingu* (rok 2, semestr 3), *strategiczna rachunkowość zarządcza* (rok 2, semestr 3), *analiza biznesowa* (rok 2, semestr 3), *narzędzia statystyczne w rachunkowości zarządczej* (rok 2, semestr 4), *audyt i rewizja finansowa 1* (rok 2, semestr 3), *doskonalenie kompetencji menedżerskich* (rok 2, semestr 4), *TOPSIM scenariusz zaawansowany* (rok 2, semestr 4). Stosowane na zajęciach prowadzonych na ocenianym kierunku metody poszukujące, takie jak: studium przypadku, dyskusja seminaryjna czy dyskusja okrągłego stołu – umożliwiają studentom przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

W procesie kształcenia na ocenianym kierunku stosowane są również właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się, w tym współczesne zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne, takie jak: oprogramowanie klasy ERP-OPTIMA, oprogramowanie Datev Audit czy gra symulacyjna TOPSIM. Przykładowo: w trakcie ćwiczeń laboratoryjnych *wprowadzenie do analiz finansowych przy wykorzystaniu IBM SPSS Statistics*, realizowanych na drugim roku, w semestrze trzecim, w ramach modułu specjalnościowego *menedżer finansowy*, wykorzystuje się IBM SPSS Statistics. Ponadto na zajęciach *podatki dochodowe i ubezpieczenia społeczne*, realizowanych na drugim roku, w semestrze trzecim, w ramach modułu specjalnościowego *rachunkowość z akredytacją ACCA*, wykorzystuje się oprogramowanie Comarch ERP Optima.

Zarówno osoby prowadzące zajęcia, jak i studenci na ocenianym kierunku wykorzystują również w procesie kształcenia narzędzia IT takie jak: uniwersytecka internetowa platforma edukacyjną Moodle, system USOS oraz = aplikacje MS Office 365 (przede wszystkim Forms, OneDrive oraz Teams) Za pośrednictwem ostatniej z wymienionych wyżej aplikacji studentom udostępniane są materiały na seminaria dyplomowe, a opiekunowie prac dyplomowych mają możliwość bieżącej komunikacji z dyplomantami oraz monitoringu procesu pisania pracy. W procesie kształcenia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami wykorzystywane są także aplikacje takie jak: Trello, Mural, Jamboard, podcasty, Instagram, Flippity, Kahoot, Mentimeter, Quizizz, Zoom, Skype.

Metody kształcenia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów. Szczególnie uzdolnieni i wyróżniający się studenci mogą ubiegać się o indywidualny plan i program studiów (IPS). Szczegółowe zasady dostępności IPS określa Regulamin studiów w Uniwersytecie Łódzkim (przyjęty uchwałą nr 449 Senatu UŁ z dnia 14 czerwca 2019 r.). IPS umożliwia nie tylko wzbogacenie wiedzy i umiejętności studenta w ramach studiowanego kierunku, lecz stwarza również możliwość jego udziału w pracach naukowo-badawczych prowadzonych w Uczelni pod kierunkiem opiekuna naukowego. Z kolei dla studentów z niepełnosprawnościami przygotowywane są zindywidualizowane materiały dydaktyczne. Istnieje też możliwość dostosowania tempa zajęć do możliwości tych studentów oraz uzyskanie przez nich indywidualnej organizacji studiów.

Metody kształcenia stosowane na zajęciach *lektorat językowy* oraz wykładach w języku obcym nowożytnym, które są zaliczane do modułu wybieralnego (m.in. metody poszukujące, sytuacyjne, eksponujące), zapewniają możliwość uzyskania przez studentów kompetencji w zakresie porozumiewania się w języku obcym co najmniej na poziomie B2+ według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Organizację studiów na ocenianym kierunku określają: Regulamin studiów w Uniwersytecie Łódzkim, zarządzenie Rektora Uczelni wydawane na 90 dni przed rozpoczęciem roku akademickiego, a także uchwały Rady Wydziału Zarządzania oraz zarządzenia Dziekana. W wymienionych wyżej aktach prawnych zawarte są takie istotne dla organizacji studiów na ocenianym kierunku informacje, jak: kalendarz roku akademickiego, który wyznacza czas trwania poszczególnych semestrów (zimowego i letniego), terminy sesji egzaminacyjnej, dni wolnych od zajęć dydaktycznych oraz przerw: zimowej, międzysemestralnej, wiosennej i wakacji letnich.

Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00-9.15. W przypadku studiów niestacjonarnych zajęcia odbywają się w ciągu 13-15 zjazdów, w soboty i niedziele. Rozkłady zajęć publikowane są z odpowiednim wyprzedzeniem przed rozpoczęciem każdego semestru na stronie Wydziału Zarządzania oraz w aplikacji mobilnej WZmobi. Przez cały semestr są one aktualizowane (np. w sytuacji choroby nauczyciela), by zapewnić właściwą organizację pracy studentów i wykładowców. Ponadto na dwa tygodnie przed sesją jest udostępniony studentom na stronie Wydziału kalendarz sesji ze szczegółowymi informacjami o terminach egzaminów. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się (do 7 dni) umożliwia weryfikację efektów sformułowanych dla poszczególnych zajęć oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach, w tym weryfikację prac etapowych i egzaminacyjnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Treści programowe zajęć realizowanych na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami prowadzonym na Uniwersytecie Łódzkim uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań, oraz wyniki działalności naukowej w dyscyplinie wiodącej nauki o zarządzaniu i jakości, a także w pozostałych dyscyplinach: ekonomia i finanse oraz nauki prawne, do których kierunek został przyporządkowany. Są one również kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają studentom możliwość uzyskania wszystkich zakładanych efektów uczenia się.

Program studiów obejmuje zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach: nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia i finanse oraz nauki prawne, do których przyporządkowany jest oceniany kierunek, w wymaganym wymiarze co najmniej 50% łącznej liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów na danym poziomie. Studenci mają możliwość elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia poprzez specjalności oraz zajęcia do wyboru w wymiarze

zgodnym z regulacją w rozporządzeniu w sprawie studiów. W programie studiów ujęto również zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie języka obcego, które umożliwiają studentom osiągnięcie poziomu B2+, wymaganego na poziomie 7 PRK.

Metody kształcenia stosowane na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie uczenia się i umożliwiają im zarówno osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, jak i przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny wiodącej tj. nauki o zarządzaniu i jakości oraz dyscypliny ekonomia i finanse. Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Liczba semestrów, w trakcie których realizowany jest program studiów na ocenianym kierunku i przewidziana przez Uczelnię liczba punktów ECTS koniecznych do ukończenia tych studiów są zgodne z wymogami ustawowymi

Zespół oceniający stwierdził jednak następujące nieprawidłowości:

1. Uczelnia przedstawiła niekompletny program studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, bowiem w sylabusach zajęć brakuje treści programowych oraz metod ich weryfikacji.
2. W programie studiów w odniesieniu do zajęć do wyboru, w tym zajęć realizowanych w ramach wybranej ścieżki specjalizacyjnej, nie uwzględniono efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów.
3. W przypadku zajęć realizowanych przez więcej niż jeden semestr, takich jak *język obcy* oraz *seminarium magisterskie*, w kartach zajęć nie wskazano treści programowych specyficznych dla poszczególnych etapów kształcenia. Uniemożliwia to monitorowanie postępów w realizacji tych treści.
4. Nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć nie został przez Uczelnię poprawnie oszacowany, ponieważ w programie studiów nie uwzględniono wszystkich form aktywności studenta składających się na jego łączny nakład pracy niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.
5. W przypadku studiów stacjonarnych łączna liczba godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów wynikająca z programu studiów jest zbyt mała, w konsekwencji czego łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia, wynosi mniej niż ustawowe minimum.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się dostosowanie liczby godzin i punktów ECTS przypadających na różne rodzaje aktywności studenta do liczby punktów ECTS przypisanych do zajęć, tak aby były one dostosowane do ich formy i realizowanych podczas tych zajęć treści programowych.
2. Rekomenduje się uwzględnianie źródeł obcojęzycznych w literaturze uzupełniającej w sylabusach zajęć.

Zalecenia

1. Zaleca się uwzględnienie w programie studiów treści programowych zajęć oraz metod ich weryfikacji zgodnie z wymogami określonymi w par. 3 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 września 2018 r. w sprawie studiów.
2. W odniesieniu do zajęć do wyboru, w tym zajęć realizowanych w ramach wybranej ścieżki specjalizacyjnej, zaleca się ujęcie w programie studiów wszystkich efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów. W programie studiów w odniesieniu do zajęć do wyboru, w tym zajęć realizowanych w ramach wybranej ścieżki specjalizacyjnej, nie uwzględniono efektów uczenia się i treści programowych zapewniających uzyskanie tych efektów.
3. W odniesieniu do zajęć trwających dłużej niż jeden semestr zaleca się odrębne ujęcie treści programowych dla poszczególnych etapów kształcenia, tak aby było możliwe monitorowanie postępów w ich realizacji.
4. Zaleca się poprawne oszacowanie nakładu pracy niezbędnego do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form aktywności studenta, w tym godzin konsultacji i zaliczeń.
5. Zaleca się ujęcie w programie studiów stacjonarnych takiej liczby godzin zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, aby łączna liczba ECTS uzyskiwana w ramach tego typu zajęć była zgodna z wymaganiami ustawowymi.
6. Zaleca się wdrożenie skutecznych działań pro jakościowych w celu zapobiegania powstawaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady rekrutacji na kierunek rachunkowość i zarządzanie finansami na rok akademicki 2024/2025 reguluje uchwała nr 554 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego. W regulaminie studiów określono, że do ubiegania się o przyjęcie na studia na ocenianym kierunku na zasadach ogólnych mogą ubiegać się absolwenci studiów licencjackich i magisterskich posiadający dyplom ukończenia kierunku studiów mieszczącego się w dziedzinie nauk społecznych, w tym kierunków takich jak: lingwistyka dla biznesu, matematyka finansowa i aktuarialna, matematyka, specjalności: matematyka finansowa i aktuarialna, analiza finansowa. Kandydatów obowiązuje konkurs dyplomów, lecz w przypadku liczby kandydatów przekraczającej limit miejsc w pierwszej kolejności przyjmowani są kandydaci posiadający dyplom ukończenia studiów należących do dyscyplin: nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia i finanse lub dyplom ukończenia kierunków: lingwistyka dla biznesu, matematyka finansowa i aktuarialna, matematyka, specjalności: matematyka finansowa i aktuarialna, analiza finansowa. Jeśli liczba kandydatów jest mniejsza niż orientacyjny limit miejsc, Dziekan może odstąpić od konkursu dyplomów. Limit miejsc na studia stacjonarne na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami to 110 miejsc,

zaś na studia niestacjonarne: 90. Kierunek jest uruchomiany wówczas, gdy zgłosi się co najmniej 35 osób.

Przyjęcie na studia na ocenianym kierunku może odbywać się również przez przeniesienie z innej uczelni lub uczelni zagranicznej na ten sam bądź pokrewny kierunek studiów, pod warunkiem, że student ma zaliczony co najmniej jeden semestr/rok studiów. O przyjęciu decyduje Dziekan, który przed wyrażeniem zgody ustala czy student wypełnił wszystkie obowiązki wynikające z przepisów obowiązujących w dotychczas uczęszczanej uczelni. Wyrażając zgodę na przyjęcie, Dziekan określa również tryb i terminy wyrównania różnic wynikających z planu i programu studiów, kierując się uzyskanymi przez studenta w poprzedniej uczelni efektami uczenia się.

Na podstawie analizy istniejących uregulowań stwierdzono, że obowiązujące zasady rekrutacyjne zostały opracowane w sposób przejrzysty i jednolity oraz nie zawierają żadnych procedur dyskryminujących ani ograniczających kandydatów z uwagi na jakiekolwiek kryterium. Potrzebne studentom informacje są dostępne na stronie internetowej Wydziału.

Uniwersytet Łódzki gwarantuje studentom korzystającym z programów wymiany akademickiej takich jak: Erasmus+, Edukacja, NAWA czy MOST uznanie uzyskanych osiągnięć w zakresie, w jakim odpowiadają one efektom uczenia się na poszczególnych kierunkach studiów prowadzonych w Uczelni lub tworzą indywidualny program studiów w okresie wyjazdowym. Osiągnięcia uzyskane przez studenta podczas pobytu za granicą w ramach programu mobilności międzynarodowej, w tym nazwy odbytych w uczelni zagranicznej zajęć w oryginalnym brzmieniu, uwzględniane są w suplemencie do dyplomu otrzymywanego przez studenta po ukończeniu studiów.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się (PEUS) uzyskanych poza szkolnictwem wyższym zostały określone Uchwałą nr 507 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego. Uczelniany Zespół ds. Potwierdzania Efektów Uczenia się dodatkowo opracował wytyczne do projektowania wydziałowych systemów PEUS. Jednakże ze względu na znikome zainteresowanie kandydatów tą formą przyjęcia na studia proces ten nie został dotychczas w Uczelni zainicjowany.

Procedura dyplomowania na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, która jest częścią składową systemu weryfikacji efektów uczenia się, została określona w Uchwale 13/JK/2023 UŁ Rady Wydziału Zarządzania. Na ostatnim roku studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami student zobowiązany jest przygotować pracę magisterską zgodnie z obowiązującym na Wydziale Zarządzania standardem, a także przystąpić do egzaminu magisterskiego. Jest to egzamin ustny przeprowadzany przez trzyosobową komisję egzaminacyjną składającą się z przewodniczącego, opiekuna naukowego i recenzenta. Egzamin magisterski stanowi sprawdzian wiedzy studenta z zakresu studiowanego kierunku, specjalności oraz znajomości problematyki pracy dyplomowej. Na Wydziale obowiązują określone wymogi dotyczące przygotowywania prac magisterskich, przyjęte Uchwałą nr 17/JK/2021 Rady Wydziału Zarządzania UŁ z dnia 26 września 2022 r. Odpowiadają one ogólnoakademickiemu profilowi studiów na ocenianym kierunku. Zespołowi oceniającemu udostępniono wykaz prac dyplomowych zrealizowanych w poprzednim roku akademickim, których tematyka jest generalnie zgodna z kierunkiem studiów. Jednakże na podstawie oceny losowo wybranych prac stwierdzono, że zdarzają się prace, które swoją tematyką tylko w niewielkim zakresie wpisują się w kierunek studiów z punktu widzenia oferowanych modułów specjalnościowych (*menedżer finansowy, rachunkowość i sprawozdawczość finansowa, rachunkowość z akredytacją ACCA, rachunkowość zarządcza/controllership*), a tym samym w minimalnym stopniu wykazują zgodność z efektami uczenia się sformułowanymi dla ocenianego kierunku. Jako przykład można wskazać dwie

z wybranych prac magisterskich: Analiza tendencji na rynku nieruchomości mieszkaniowych w Łodzi w latach 2017-2022 oraz Lokalne podatki i opłaty jako źródło dochodów na podstawie gminy Rewal oraz gminy Poronin w latach 2018-2022.

Weryfikacja efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych odbywa się na bieżąco podczas zajęć, na koniec każdego semestru oraz w trakcie procesu dyplomowego, na który składa się przygotowanie pracy magisterskiej, jej ocena przez opiekuna naukowego i recenzenta oraz egzamin dyplomowy. Szczegółowe wymagania i tryb uzyskiwania zaliczeń oraz składania egzaminów, w tym ich forma i zakres, zgodnie z § 40 Regulaminu studiów Uniwersytetu Łódzkiego, są ustalane przez koordynatorów zajęć, a następnie podawane przez prowadzącego do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach. Wśród metod weryfikacji efektów uczenia się stosowanych na ocenianym kierunku dominują takie jak: zaliczenia i egzaminy pisemne w formie zadań otwartych (esej, zadania krótkiej odpowiedzi) lub zadań zamkniętych (wielokrotnego wyboru z jedną lub wieloma odpowiedziami prawidłowymi). Do weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych w trakcie ćwiczeń audytoryjnych lub warsztatów stosuje się metody poszukujące, w tym metodę projektu czy studium przypadku. Prace te, indywidualne i zespołowe, mają zwykle formę pisemną, lecz wymagają też dodatkowo aktywnej prezentacji i dyskusji w trakcie zajęć, co pozwala na kształtowanie u studentów umiejętności badawczych. Podstawę weryfikacji efektów uczenia się w zakresie umiejętności badawczych stanowi ocena uzyskana z seminarium magisterskiego, pracy magisterskiej oraz egzaminu magisterskiego.

Po zapoznaniu się z sylabusem zajęć *seminarium magisterskie*, a także sylabusami innych zajęć, zespół ocenający stwierdził, że stosowane w ramach seminarium metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania studentów do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Jak wynika z raportu samooceny, a także z przeglądu udostępnionych przez Uczelnię kart zajęć, obowiązujące na ocenianym kierunku zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania, w tym metody stosowane w procesie nauczania się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, gwarantują równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się oraz autoryzowaną identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów kierunku. Stosowane w procesie nauczania metody, w tym sposoby organizacji sprawdzania efektów uczenia się, są dostosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, gdyż, zgodnie z regulaminem Akademickiego Centrum Wsparcia, mają oni m.in. możliwość uzyskiwania zaliczeń oraz składanie egzaminów przy wsparciu asystenta lub tłumacza języka migowego.

Obowiązujące na ocenianym kierunku zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania zapewniają bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Informacje zwrotne dotyczące stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów oraz na ich zakończenie przekazywane są studentom w systemie USOSweb.

Obowiązujące w Uczelni zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposobami zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem mają charakter sformalizowany. Podstawowym dokumentem regulującym prawa i obowiązki studentów oraz prowadzących jest Regulamin studiów w Uniwersytecie Łódzkim. Kwestie szczegółowe są natomiast opisane w kartach zajęć, gdzie oprócz treści programowych znajdują

się zakładane efekty uczenia się, formy ich weryfikacji oraz zasady oceny. W sytuacjach spornych sprawa trafia do Prodziekan ds. Studenckich, która dokonuje oceny sytuacji w oparciu o relacje studentów i prowadzących oraz zapisy zawarte w karcie zajęć – samodzielnie lub przy wsparciu całego Kolegium Dziekańskiego. Jeżeli zostaną stwierdzone nieprawidłowości w sposobie przeprowadzenia egzaminu, to możliwe jest ponowne jego przeprowadzenie, wyznaczenie dodatkowego terminu lub przeprowadzenie – zgodnie z par. 44 Regulaminu studiów – egzaminu komisyjnego. W przypadku zgłoszenia zachowań nieetycznych lub niezgodnych z prawem (np. noszących znamiona dyskryminacji lub mobbingu), Kolegium Dziekańskie przekazuje sprawę do Rektora Uczelni, który może sprawę skierować do Komisji Antymobbingowej lub do Komisji Dyscyplinarnej celem rozpatrzenia. Na ocenianym kierunku takie sytuacje nie miały dotychczas miejsca.

Ujęte w kartach zajęć metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania, w tym metody stosowane w procesie nauczania z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wykorzystywane na ocenianym kierunku, zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.

Zespół oceniający dokonał przeglądu losowo wybranych prac etapowych i egzaminacyjnych z następujących zajęć: *rachunkowość podatkowa* – wykład kursowy/ ćwiczenia audytoryjne (rok 1, semestr 2), *podatki dochodowe i ubezpieczenia społeczne* – wykład kursowy/ ćwiczenia audytoryjne (rok 2, semestr 2), *wycena przedsiębiorstw* – wykład kursowy/warsztaty (rok 1, semestr 2), *portfel inwestycyjny* – wykład kursowy/warsztaty (rok 2, semestr 3), *rachunek kosztów* – wykład kursowy, ćwiczenia audytoryjne (rok 1, semestr 2), *metodyka pracy dyplomowej*/ wykład monograficzny (rok 1, semestr 2). Na podstawie przeglądu losowo wybranych prac etapowych i egzaminacyjnych zespół oceniający stwierdził, że generalnie potwierdzają one osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Jednak w niektórych pracach etapowych zauważono, że efekty uczenia się weryfikowane są tylko częściowo poprawnie. Przykładowo: zespół oceniający zwrócił uwagę, że na zajęciach *metodyka pracy dyplomowej* test zaliczeniowy weryfikuje jedynie efekty z zakresu wiedzy, a tylko w minimalnym stopniu efekty z zakresu umiejętności.

Ponadto zespół oceniający dokonał przeglądu prac magisterskich o następujących tytułach: Analiza tendencji na rynku nieruchomości mieszkaniowych w Łodzi w latach 2017-2022; Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych – regulacje krajowe i międzynarodowe rachunkowości; Dostosowanie planu kont dla potrzeb kalkulacji kosztów wytworzenia produktu; Postrzeganie rachunkowości zarządczej przez studentów kierunków z zakresu rachunkowości i controllingu w Polsce; Emocje w pracy księgowych; Lokalne podatki i opłaty jako źródło dochodów na podstawie gminy Rewal oraz gminy Poronin w latach 2018-2022; Finanse osobiste pacjentów a opieka zdrowotna w Polsce; Analiza wskaźnikowa przedsiębiorstwa; Rynek usług audytorskich świadczonych na rzecz spółek publicznych notowanych na GPW w Warszawie; Programy finansowo-księgowe w przedsiębiorstwach XXI wieku. W trakcie przeglądu wybranych prac dyplomowych członkowie zespołu oceniającego zwrócili uwagę na niedoskonałości metodologiczne związane z brakiem formułowania hipotez badawczych czy niedostateczne wykorzystanie metod ilościowych. Analiza ocen treści recenzji opiekunów naukowych i recenzentów wykazała również, że zdarzają się przypadki zawyżania ocen, a recenzje opiekunów naukowych i recenzentów nie zawsze są sporządzane z odpowiednią dokładnością i starannością.

Przyjęte metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami efektów uczenia się umożliwiają również sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego

na poziomie B2+, w tym języka specjalistycznego. Kompetencje językowe weryfikowane są poprzez przygotowywanie prezentacji multimedialnej, prace pisemne i ustne, a także aktywność na zajęciach.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są również monitorowane poprzez prowadzenie analiz losów absolwentów na rynku pracy realizowane przez Biuro Karier UŁ (badania ankietowe losów zawodowych absolwentów) oraz system ELA (Ekonomiczne Losy Absolwentów). Udokumentowana na podstawie badań ankietowych pozycja absolwentów na rynku pracy oraz ich dalsza edukacja, potwierdzają osiągnięcie przez nich tych efektów. Jak wynika z badania przeprowadzonego przez Biuro Karier UŁ, w grupie badanych absolwentów studiów drugiego stopnia, którzy ukończyli studia w roku akademickim 2022/2023 na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami, pracowało 100% badanych, dla 46,51% była to pierwsza praca, a umowa o pracę stanowiła formę zatrudnienia dla 95,35% z nich. Większość absolwentów, tj. 90,69%, wykonuje pracę zgodną ze swoim wykształceniem. 67,44% tych absolwentów wykorzystuje zdobytą wiedzę i kwalifikacje uzyskane na studiach w obecnej pracy. Ponadto 83,7% badanych stwierdziło, że studia na ocenianym kierunku spełniły ich oczekiwania edukacyjne. W opinii zespołu oceniającego rodzaj, forma i tematyka prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów i prac dyplomowych na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami, a także stawiane im wymagania, generalnie są dostosowane do poziomu studiów (studia drugiego stopnia) i profilu ogólnoakademickiego. Umożliwiają one także weryfikację osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla studiów na ocenianym kierunku oraz wpisują się w dyscyplinę, do których kierunku jest przyporządkowany.

Stosowane na zajęciach prowadzonych na ocenianym kierunku, zwłaszcza na *seminarium magisterskim*, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się uzyskiwanych przez studentów kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami umożliwiają również sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Uczelnia oferuje też studentom kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami różne możliwości angażowania się w tego typu działalność. Od 1978 r. na Uniwersytecie Łódzkim działa Studenckie Koło Naukowe Rachunkowości SIGMA. Studenci ocenianego kierunku należący do tego koła naukowego biorą aktywny udział w działalności naukowej głównie poprzez uczestnictwo w warsztatach, konkursach wiedzy i ogólnopolskich konferencjach naukowych poświęconych współczesnym problemom rachunkowości. Studenci angażują się również w organizację tego rodzaju konferencji i warsztatów. Rezultatem tych konferencji są referaty i publikacje naukowe (na przykład publikacje: Rachunkowość – ludzie, pasja, historie (2020); Rachunkowość wobec wyzwań XXI wieku (2021); Informacja biznesowa w dobie kryzysu (2022); Rachunkowość w nurcie wyzwań współczesnego biznesu (2024) wydane po konferencjach SIGMA MARATON). Członkowie koła publikują także informacje szeroko związane z tematyką rachunkowości w swoich mediach społecznościowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Obowiązujące na studiach drugiego stopnia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami zasady rekrutacji są formalnie przyjęte i opublikowane, a także spójne i przejrzyste. Umożliwiają one właściwy dobór kandydatów na studia. Uczelnia posiada regulacje dotyczące zasad uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. System weryfikacji efektów uczenia się stosowany na ocenianym kierunku umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, w tym w zakresie kompetencji badawczych i językowych. Zasady zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów są jasne i zrozumiałe. Zapewniono bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji. Zagwarantowano równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym adaptowanie metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta. Efekty uczenia się osiągane przez studentów wizytowanego kierunku są uwidocznione w postaci prac etapowych, egzaminacyjnych, dyplomowych. Zakres wymagań tych prac jest dostosowany do poziomu studiów i profilu ogólnoakademickiego. Studenci angażują się również w działalność badawczą, głównie w ramach kół naukowych, a efektem tej działalności są referaty głoszone na ogólnopolskich konferencjach naukowych oraz publikacje artykułów w monografiach naukowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

Rekomenduje się systematyczną weryfikację prac magisterskich pod kątem wykorzystywanych w nich metod i narzędzi badawczych.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami (studia drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne) prowadzi 33 nauczycieli akademickich będących etatowymi pracownikami Wydziału Zarządzania, dla których Uniwersytet Łódzki jest podstawowym miejscem pracy. Wśród pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych znajduje się: 5 osób z tytułem profesora, 10 osób ze stopniem doktora habilitowanego, 17 osób ze stopniem doktora i 1 osoba z tytułem zawodowym magistra. Relacja liczebności kadry w stosunku do liczby studentów wynosi 1:7 i zapewnia prawidłową realizację zajęć. Większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku

(30 osób) reprezentuje dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości. Tylko 2 osoby reprezentują dyscyplinę ekonomia i finanse, w tym: 1 osoba z tytułem profesora oraz 1 posiadająca stopień naukowy doktora, natomiast dyscyplinę nauki prawne reprezentuje 1 osoba w stopniu doktora.

Kadra badawczo-dydaktyczna i dydaktyczna prowadząca zajęcia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami posiada odpowiednio zróżnicowany dorobek publikacyjny, zarówno o charakterze naukowym, jak i dydaktycznym. Jak już wspomniano, dorobek naukowy wykładowców mieści się głównie w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinach: nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia i finanse, a także nauki prawne. Obszary zainteresowań badawczych nauczycieli akademickich odpowiadają kursom/zajęciom, nad którymi sprawują opiekę merytoryczną. Niektórzy spośród tych nauczycieli legitymują się także dużym doświadczeniem zawodowym, polegające na pracy w charakterze kvestora Uczelni, kierownika działu kontrolingu, dyrektora ds. ryzyka i rozwoju, biegłego rewidenta lub adwokata czy też wykonywaniem analiz i ekspertyz dla podmiotów zewnętrznych (np. z zakresu leasingu, krajowych i międzynarodowych standardów rachunkowości, sprawozdawczości i rewizji finansowej). Wskazane wyżej doświadczenie zawodowe pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych ocenianego kierunku pozwala na poszerzenie obszarów wiedzy i umiejętności przekazywanych studentom oraz ich zastosowanie w praktyce.

Potwierdzony dorobek naukowy nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami w zakresie prowadzonych prac naukowo-badawczych, publikacji oraz realizowanych projektów jest bezpośrednio związany z realizowanymi przez nich zajęciami. Ponadto większość z tych nauczycieli jest przygotowana do prowadzenia zajęć w językach obcych. Większość z nich posiada również wieloletnie doświadczenie dydaktyczne i organizacyjne. Realizują oni również badania naukowe, w tym projekty w formie grantów wydziałowych, uczelnianych oraz zewnętrznych, publikują podręczniki i materiały dydaktyczne, a także zajmują się różnymi formami współpracy ze studentami. W celu uatrakcyjnienia i zaktualizowania procesu kształcenia nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku współpracują także z podmiotami otoczenia zewnętrznego.

W ostatnich pięciu latach pracownicy Uczelni prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku studiów pozyskali finansowanie dla sześciu projektów ze źródeł zewnętrznych oraz dwa ze środków Inicjatywy Doskonałości Uczelnia badawcza (IDUB). Tematyka badań naukowych prowadzonych przez kadrę kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami związana jest z teorią i praktyką funkcjonowania systemów rachunkowości zarządczej i controllingu, koncepcją i tendencjami zawodu specjalisty rachunkowości zarządczej, internacjonalizacją przedsiębiorstw, sprawozdawczością finansową, zrównoważonym rozwojem, wyceną majątku przedsiębiorstwa oraz polityką rachunkowości. Wyniki powyższych badań mają wpływ na treści realizowane na zajęciach. Pozwala to na przygotowanie studentów ocenianego kierunku do prowadzenia badań naukowych i udziału w tych badaniach.

Podsumowując, na podstawie informacji przedstawionych w raporcie samooceny, udostępnionych w trakcie wizytacji dokumentów oraz udzielonych przez pracowników Uczelni wyjaśnień i informacji stwierdzić należy, że liczebność oraz struktura kwalifikacji kadry nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz pełne osiągnięcie przez studentów zakładanych celów i efektów uczenia się.

Obsada zajęć prowadzonych na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami jest prawidłowa. Dotyczy to wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, a także seminariów dyplomowych. Za przydzielanie nauczycielom akademickim poszczególnych zajęć odpowiadają kierownicy katedr

oraz kierownik kierunku. Pod uwagę brane są przede wszystkim zainteresowania naukowe nauczycieli, jak również ich dorobek dydaktyczny oraz doświadczenie zawodowe. W konsekwencji wszystkie zajęcia są prowadzone przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach i kompetencjach.

Seminaria dyplomowe na studiach na ocenianym kierunku prowadzone są przez pracowników posiadających co najmniej stopień doktora habilitowanego oraz – za zgodą Rady Wydziału – przez doktorów, którzy uzyskali stopień co najmniej 4 lata wcześniej i wypromowali co najmniej 20 prac licencjackich.

Obciążenie dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, jest zgodne z obowiązującymi wymaganiami ustawowymi w tym zakresie.

Nauczyciele prowadzący zajęcia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami są przeszkoleni w zakresie wykorzystywania platform Moodle, Ms Teams i innych, które wspomagają nauczanie w wersji zdalnej. Analiza stanu faktycznego wykazała, że mają oni stworzone możliwości poszerzania wiedzy zarówno z zakresu znajomości języka obcego, jak i metod badawczych oraz dydaktycznych. W latach 2020-2024 pracownicy realizujący zajęcia na ocenianym kierunku skorzystali z ponad 70 kursów i szkoleń, w tym w szczególności z zakresu: technologicznych narzędzi wspomagania procesu dydaktycznego (głównie Moodle), koncepcji psychologicznej Analiza Transakcyjna E. Berne'a, komunikacji ze studentami z pokolenia Z, wizualizacji i prezentacji danych, języków angielskiego i niemieckiego, coachingu i wielu innych.

Władze Uczelni oraz Wydziału Zarządzania wspierają działania pracowników na rzecz ich awansu zawodowego. Wsparcie to obejmuje m.in. finansowanie publikacji i konferencji naukowych, udzielanie urlopów i staży naukowych, organizację seminariów i konferencji naukowych. W efekcie realizowanej polityki kadrowej wielu nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku uzyskało kolejne tytuły i stopnie naukowe. W latach 2020-2024 2 osoby prowadzące zajęcia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami uzyskały tytuł profesora, 3: doktora habilitowanego oraz 1: stopień doktora.

Na ocenianym kierunku obowiązuje przyjęty na poziomie Uczelni system ocen pracowniczych. Wydziałowa Komisja Oceniająca działająca pod kierunkiem Dziekana Wydziału, dokonuje oceny osiągnięć pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych. Zgodnie z ustawą – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ocena ta obejmuje, zależnie od rodzaju stanowiska, działalność naukową, dydaktyczną lub organizacyjną. Działalność dydaktyczna jest oceniana na podstawie hospitacji zajęć oraz ankiet studenckich. Z hospitacji zajęć, stanowiącej jedno z kryteriów decydujących o zatrudnieniu na kolejny okres, sporządzony jest protokół oceny. W każdym semestrze przeprowadzana jest przez studentów ewaluacja zajęć prowadzonych przez pracowników naukowo-dydaktycznych i dydaktycznych. Zbiorcze wyniki ankiet studenckich służą do monitorowania procesu dydaktycznego. W przypadku, gdy ocena zajęć danego pracownika nie jest pozytywna, Władze Wydziału podejmują działania korygujące (rozmowa dyscyplinująca z pracownikiem, rozmowa z przełożonym pracownika).

Zatrudnienie nauczyciela akademickiego mającego prowadzić na ocenianym kierunku zajęcia po raz pierwszy w wymiarze przewyższającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, na czas nieokreślony lub określony dłuższy niż trzy miesiące następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu, który zostaje ogłoszony przez Rektora Uczelni na wniosek Dziekana Wydziału Zarządzania. Pierwsze

zatrudnienie dokonywane jest na czas jednego roku. Przedłużenie zatrudnienia po roku następuje po analizie dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego pracownika.

Uczelnia wprowadziła szereg narzędzi o charakterze motywacyjnym, mających na celu podwyższanie jakości kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięć naukowych uzyskiwanych przez nauczycieli akademickich prowadzących na nim zajęcia. Są to m.in. nagrody Rektora Uniwersytetu, dodatki za opublikowanie artykułu w wysoko punktowanym czasopiśmie, dofinansowanie trybu otwartego dostępu do artykułów w czasopismach z listy JCR i do monografii naukowych, dofinansowanie udziału w projektach międzynarodowych i w konferencjach zagranicznych, wyjazdy w ramach programów wymiany międzynarodowej i wiele innych.

Na Uniwersytecie Łódzkim zostały także wdrożone zalecenia Komisji Europejskiej dotyczące zasad zatrudniania naukowców i warunków pracy na stanowiskach badawczych oraz rozwiązywania konfliktów. Uczelnia w drodze Zarządzenia Rektora wprowadziła procedurę antydyskryminacyjną i antymobbingową. W ramach powyższej procedury wskazano także organy odpowiedzialne za jej realizację tj. Koordynatora ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji i Mobbingowi oraz Zespół ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji oraz Komisji Antymobbingowej.

Poza opisaną wyżej ścieżką formalną pracownicy Wydziału mogą zgłaszać sytuacje konfliktowe, dla rozwiązania których oczekiwana jest interwencja przełożonych, kierownikom katedr lub bezpośrednio do Dziekana Wydziału. W takich przypadkach przełożony podejmuje próby polubownego rozwiązania sporu. Jeśli próby takie są nieskuteczne jako narzędzie lub element rozwiązania sytuacji konfliktowej, osobom zaangażowanym w konflikt oferowana jest możliwość przeniesienia do innej katedry lub jednostki organizacyjnej. Dodatkowo strony konfliktu mogą wziąć udział w szkoleniach odnoszących się do dotyczącej ich sytuacji konfliktowej. Jeśli waga zarzutów i skala konfliktu wykraczają poza możliwości opisanego wyżej polubownego rozwiązania sporu, zdarzenia takie zgłaszane są formalnie do Koordynatora ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji i Mobbingowi, który po analizie stanu faktycznego przekazuje je do Zespołu ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji lub do Komisji Antymobbingowej.

Dodatkowo od 27 listopada 2024 r. Na Uniwersytecie Łódzkim obowiązuje Procedura zgłoszeń wewnętrznych, która powstała w oparciu o przepisy unijne i krajowe. Ma ona na celu ochronę umożliwienie bezpiecznego sygnalizowania naruszeń prawa zachodzących w Uczelni. Zgłoszenia mogą dotyczyć m.in. korupcji, zamówień publicznych, nadużyć finansowych, zagrożeń dla zdrowia i bezpieczeństwa, ochrony prywatności i danych osobowych. Ich celem jest zapewnienie prawidłowego funkcjonowania Uczelni poprzez eliminowanie działań niezgodnych z prawem.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Zajęcia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami prowadzi 33 pracowników badawczo-dydaktycznych, posiadających dorobek naukowy w dyscyplinach, do których przypisano oceniany kierunek. Posiadają oni odpowiednio zróżnicowany dorobek naukowy i dydaktyczny, a także praktyczny, związany z realizowanymi zajęciami. Liczebność oraz struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku umożliwiają prawidłową realizację zajęć oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów zakładanych celów i efektów uczenia się, w tym kompetencji badawczych. Obsada zajęć jest prawidłowa. Wszyscy nauczyciele legitymują się doświadczeniem i kwalifikacjami niezbędnymi do prowadzenia przydzielonych im zajęć. Władze Uczelni oraz Wydziału Zarządzania wspierają działania pracowników prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku na rzecz uzyskania awansu zawodowego. Wprowadzono także szereg narzędzi o charakterze motywacyjnym, mających na celu podwyższanie jakości kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięć naukowych uzyskiwanych przez nauczycieli prowadzących na nim zajęcia. Na Uniwersytecie Łódzkim, w tym na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami, wdrożone również zostały zasady polityki antydyskryminacyjnej i antymobbingowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

Nie dotyczy.

Zalecenia

Nie dotyczy.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Wydział Zarządzania, odpowiedzialny za realizację kształcenia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami, zlokalizowany jest w nowoczesnym budynku zlokalizowanym blisko centrum Łodzi. Budynek o całkowitej powierzchni netto 15 996 m² (wraz z terenem przyległym o powierzchni 22 169 m²) jest w pełni dostosowany do prowadzenia działalności edukacyjnej, badawczej i administracyjnej. Infrastruktura dydaktyczna Wydziału jest nowoczesna i umożliwia prawidłową realizację zajęć na ocenianym kierunku i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. W trosce o potrzeby wszystkich użytkowników kampusu przewidziano miejsca parkingowe dla samochodów, w tym 3 miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami. Ponadto odpowiednio przystosowane przestrzenie umożliwiają łatwy dostęp osobom o ograniczonej mobilności. Wydział Zarządzania posiada także dobrze rozwiniętą bazę gastronomiczną oraz socjalną.

Baza dydaktyczna Wydziału obejmuje 42 nowoczesne pomieszczenia, na które składają się: 3 aule wykładowe (w tym główna na 454 miejsca), 14 sal na 60-80 miejsc, 19 sal na 40 miejsc i 7 sal na ok 20 miejsc, a także 9 klimatyzowanych pracowni komputerowych, w których dostępne są 194 stanowiska komputerowe.

Polityka Uniwersytetu Łódzkiego w zakresie dostępności określa standardy wdrażania idei dostępności w trzech zakresach: architektonicznym, informacyjno-komunikacyjnym i cyfrowym. W budynku Wydziału Zarządzania zlikwidowano bariery architektoniczne, zakupiono rampę podjazdową dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich oraz zamontowano windy. Przy wejściach do budynku znajdują się również oznaczenia informujące o możliwości wejścia do niego osób, którym towarzyszy pies asystujący. Na każdym poziomie budynku znajdują się także ogólnodostępne toalety, a także dodatkowo osobne toalety z udogodnieniami dla osób z niepełnosprawnościami. Dla osób porozumiewających się językiem migowym została też uruchomiona usługa Tłumacza Migam. Dodatkowo Wydział Zarządzania dysponuje 3 przenośnymi pętlami indukcyjnymi wspierającymi osoby słabosłyszące lub niedosłyszące.

Studenci kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami i osoby prowadzące zajęcia na tym kierunku mają także dostęp do bezprzewodowego internetu w całym budynku poprzez sieć eduroam. Studenci ocenianego kierunku mogą również korzystać z internetu w akademikach, a także z sal do nauki poza godzinami zajęć. Ciekawym rozwiązaniem zastosowanym w budynku Wydziału Zarządzania jest budka akustyczna do pracy cichej. Dzięki niej studenci mogą w komfortowych warunkach spędzić czas między zajęciami czy wspólnie pracować w skupieniu.

Studenci ocenianego kierunku oraz osoby prowadzące na nim zajęcia mają ponadto możliwość korzystania z bibliotek uniwersyteckiej oraz wydziałowej. Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego zajmuje przestronny budynek mieszczący w sobie 3 czytelnie oraz czteropiętrową strefę wolnego dostępu wyposażoną w 460 miejsc, w tym 51 stanowisk komputerowych z dostępem do internetu. Użytkownicy biblioteki mogą korzystać z sieci Wi-Fi, 3 samoobsługowych skanerów, 11 pokoi do pracy indywidualnej i grupowej, a także 5 sal seminaryjno-konferencyjnych wyposażonych w komputery i sprzęt audio-wideo. Biblioteka dysponuje również książkomatem, stanowiskami do samodzielnego wypożyczania, wrzutnią do zwrotu książek, skanerem oraz katalogami i multiwyszukiwarką. Księgozbiór Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego w formie tradycyjnej liczy około 2,5 mln jednostek, z czego 260 tys. znajduje się w strefie wolnego dostępu. Biblioteka zapewnia ponadto dostęp do 125 licencjonowanych baz danych, dostępnych przez serwer Proxy, obejmujących 89 444 książki elektroniczne i 13 483 tytuły czasopism. Posiada również własne bazy: Repozytorium UŁ (26 952 jednostki) oraz Bibliotekę Cyfrową UŁ (79 685 jednostek). Zbiory biblioteki mają uniwersalny charakter i obejmują publikacje z zakresu różnych dziedzin wiedzy, ze szczególnym uwzględnieniem dyscyplin reprezentowanych na Uniwersytecie Łódzkim, w tym dyscyplin nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia i finanse oraz nauki prawne, do których przyporządkowany jest oceniany kierunek. Biblioteka jest czynna przez cały tydzień: od poniedziałku do soboty w godzinach 8:00-20:00, a w niedzielę od 9:00 do 14:00.

Biblioteka Wydziału Zarządzania dysponuje 3 czytelniami o łącznej liczbie 67 miejsc. Jest do niej w stanie wjechać wózek inwalidzki. Czytelnia główna z księgozbiorem podręcznym liczy około 1 750 woluminów. W bibliotece wydziałowej mieszczą się także: czytelnia czasopism oraz czytelnia do pracy grupowej, dwa pomieszczenia pracownicze, wypożyczalnia, katalogiem oraz magazyn książek i czasopism. W bibliotece znajduje się również 11 stanowisk komputerowych dla czytelników, w tym 6 z dostępem do internetu, i 5 stanowisk z dostępem do katalogu on-line w systemie Sirsi Dynix

Symphony. Komputery, które są dostępne w czytelni, mają podstawowy pakiet Office i są wykorzystywane przez studentów do poszukiwania informacji niezbędnych do zajęć, do pisania prac zaliczeniowych oraz do tworzenia prezentacji.

Biblioteka wydziałowa dysponuje księgozbiorem liczącym 27 520 woluminów książek, a także 645 woluminami czasopism. Księgozbiór stanowią zarówno publikacje służące celom naukowym (monografie, opublikowane prace doktorskie, materiały konferencyjne), jak i książki polecane jako podręczniki akademickie (nabywane przez Uczelnię w wielu egzemplarzach), umożliwiające samodzielną pracę studentów w domu. Dostępne w bibliotece publikacje obejmują m.in. tematykę z zakresu: zarządzania, ekonomii, finansów, marketingu, rachunkowości, logistyki, przedsiębiorczości, bankowości, ekonometrii, ekonomicznych aspektów współpracy europejskiej, etyki w zarządzaniu, funduszy i programów Unii Europejskiej, matematyki finansowej, metod organizacji i zarządzania, zarządzania zasobami ludzkimi, statystyki, strategii e-biznesu, informatyki, TQM, zarządzania rozwojem regionalnym

Biblioteka Wydziału Zarządzania dysponuje także wydzieloną przestrzenią o charakterze relaksacyjnym z kanapą i stolikami. Z drugiej strony regału wygospodarowano niedużą przestrzeń z kilkoma małymi pufami oraz szafką z zabawkami i książeczkami dla dzieci, aby umożliwić studiującym rodzicom zamawianie książek i ich odbiór w towarzystwie dzieci. W mniejszej czytelni, w której znajduje się duży stół do pracy grupowej, zorganizowano przestrzeń dla grup dyskusyjnych, pozwalającą na pracę grupową studentów.

Studenci kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami oraz osoby prowadzące zajęcia na tym kierunku mają dostęp do czasopism w wersji drukowanej jak i elektronicznej. Czasopisma (14 tytułów) w wersji drukowanej są subskrybowane na bieżąco. Są to głównie czasopisma naukowe i branżowe takie jak: Rachunkowość, Rachunkowość budżetowa, Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, Personel i Zarządzanie, Przegląd Organizacji, Rachunkowość, Marketing i Rynek, Logistyka. Dodatkowo czytelnicy mają dostęp do ok. 140 tytułów czasopism online, jak np. Central European Journal of Economic Modelling and Econometrics, Accounting Technology, Economic Computation & Economics Cybernetics Studies & Research, Statistics. A Journal of Theoretical and Applied Statistics, Journal of Survey Statistics and Methodology, Statistics in Transition. New Series, Przegląd Statystyczny oraz European Journal of Operational Research. Łącznie, Biblioteka Wydziału Zarządzania zapewnia dostęp do 20 baz pełnotekstowych, takich jak: Academic Search Ultimate, Business Source Ultimate, E-Book Source Ultimate, Cambridge Journal, CEOL, Directory of Open Access Books (DOAB), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Emerald, EMIS i Ibuk Libra. Czasopisma z zakresu dotyczącego ocenianego kierunku znajdują się w następujących bazach pełnotekstowych: Ibuk Libra, EBSCOhost, eBook Academic Collection, Emerging Markets Information Service (EMIS) oraz SAGE Journals.

Zasoby biblioteczne Uczelni pod względem aktualności, zakresu tematycznego, a także formy wydawniczej są zgodne z potrzebami procesu nauczania oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami zakładanych efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Obejmują one również piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania oraz liczby studentów ocenianego kierunku.

Czytelnicy mogą zgłaszać zapotrzebowanie na nowe książki poprzez formularze dostępne na stronach bibliotek. Corocznie organizowane są także szkolenia biblioteczne online dla studentów Uniwersytetu Łódzkiego.

Zarządzanie tokiem studiów w Uczelni odbywa się za pośrednictwem systemu USOS. System ten jest rozszerzony o platformę USOSweb, która stanowi główny interfejs dla wykładowców i studentów (dostępna również w wersji mobilnej). Każdy student i pracownik otrzymuje uczelniane konto e-mail w domenie uni.lodz.pl lub edu.uni.lodz.pl, które umożliwia m.in. korzystanie z wydziałowego Wi-Fi. Dzięki umowie licencyjnej z firmą Microsoft wszyscy mają dostęp do pakietu MS Office 365 (z możliwością instalacji na prywatnych urządzeniach) oraz do programu Azure Dev Tools for Teaching w chmurze. Komunikacja między studentami a wykładowcami, a także zajęcia zdalne, odbywają się głównie za pośrednictwem MS Teams. Uniwersytet korzysta także z platformy e-learningowej e-Campus opartej na środowisku Moodle, która wspiera prowadzenie kursów, szkoleń i testów, takich jak obowiązkowe szkolenia BHP, biblioteczne, z prawa autorskiego oraz testy diagnostyczne z języków obcych.

Lista aktualnie znajdującego się w salach dydaktycznych oprogramowania jest udostępniona jako plik w chmurze, co pozwala na jego bieżące aktualizowanie. Analiza stanu faktycznego wykazała, że studenci i osoby prowadzące zajęcia na ocenianym kierunku mają dostęp do licencjonowanego oprogramowania Microsoft Office i systemu operacyjnego Windows. W trakcie zajęć wykorzystywane jest również oprogramowanie specjalistyczne, mające zastosowanie w rachunkowości. Dla przykładu: na zajęciach *wprowadzenie do analiz finansowych* wykorzystuje się IBM SPSS Statistics przez 20 godzin ćwiczeń laboratoryjnych na studiach stacjonarnych i 12 godzin na studiach niestacjonarnych. Dodatkowo na zajęciach *zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach kryzysu* wykorzystywany był pakiet TOPSIM – General Management II, natomiast na *rachunkowości zarządczej w praktyce* wykorzystuje się Microsoft Power BI Desktop, Microsoft Power Pivot, Microsoft Power Query, a także MS Excel. Ponadto na specjalności ACCA wykorzystuje się oprogramowanie Comarch Optima.

Wykorzystywane w procesie nauczania na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami specjalistyczne oprogramowanie jest sprawne, nowoczesne, adekwatne do standardów aktualnie używanych w działalności naukowej oraz umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Uczelnia przedstawiła dokumentację w zakresie wyposażenia technicznego sal, liczby stanowisk badawczych, komputerowych, jak również liczby licencji na specjalistyczne oprogramowanie, które są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup ćwiczeniowych oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie przez studentów ocenianego kierunku czynności badawczych.

Na Wydziale zostało także powołane Centrum Jakości Badań Naukowych KnowBase w celu wspierania pracowników Wydziału Zarządzania w osiąganiu coraz lepszych wyników w realizacji procesów badawczo-naukowych i publikacyjnych. KnowBase wspiera nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku w zakresie publikowania, dostępu i wykorzystania baz danych i wsparcia dla badań naukowych. Po zalogowaniu do intranetu mają oni dostęp do następujących narzędzi: LSEG – Refinitiv Eikon, Emerging Markets Information Service Professional (EMIS Professional), Emerald Journals, LimeSurvey, Web Ankieta, STATA 14, NVivo 11 oraz Grammarly Premium.

Stworzone i utrzymywane warunki w zakresie dostępu do infrastruktury na Wydziale Zarządzania, w tym dostęp przez studentów ocenianego kierunku do specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć w celu wykonywania zadań i realizacji projektów umożliwiają osiągnięcie zakładanych

efektów uczenia się dla tego kierunku, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć.

Potrzeby związane z doskonaleniem bazy dydaktycznej Wydziału Zarządzania oraz jej dostosowaniem do zmieniających się oczekiwań użytkowników są systematycznie monitorowane. Pracownicy i studenci uczestniczą w procesie ewaluacji infrastruktury, a ich opinie są podstawą działań doskonalących. Coroczna weryfikacja adekwatności zasobów bibliotecznych odbywa się we współpracy z koordynatorami kierunków, a okresowe przeglądy przeprowadza Rada Konsultacyjna. Centrum Rozwoju Dydaktyki na Wydziale dokonuje przeglądów oprogramowania, a także identyfikuje inne potrzeby związane z rozwojem kierunku (kwestionariusze ankiety, badania fokusowe, indywidualne inicjatywy). Jest to proces prowadzony w sposób ciągły. Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące infrastruktury technicznej Uczelni oraz procedury w przypadku awarii są uregulowane w Zarządzeniu nr 84 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dnia 25.06.2019 r.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Warunki infrastrukturalne na Wydziale Zarządzania odpowiedzialnym za realizację kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami odpowiadają rzeczywistym potrzebom kierunku na profilu ogólnoakademickim, są adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy badawczej lub zawodowej, a także umożliwiają osiągnięcie przez studentów ocenianego kierunku zakładanych efektów uczenia się, w tym udziału w działalności naukowej. Pomieszczenia dydaktyczne obejmują aule, pracownie komputerowe, sale seminaryjne i wykładowe. Studenci mają również zapewniony bezpłatny dostęp do Internetu. Wykorzystywane w procesie nauczania specjalistyczne oprogramowanie jest sprawne, nowoczesne i dostosowane do działalności naukowej oraz umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Zasoby biblioteczne Uczelni są zgodne z potrzebami procesu nauczania, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym udziału w działalności naukowej oraz prawidłową realizację zajęć. Baza naukowa i dydaktyczna Uczelni wykorzystywana na ocenianym kierunku jest dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Pracownicy i studenci uczestniczą w procesie ewaluacji infrastruktury, a ich opinie są podstawą działań doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Stworzenie bazy wiedzy KNOWBASE dla pracowników Wydziału Zarządzania w zakresie dostępu do nowoczesnych narzędzi wspierających badania naukowe. Badania te mają bezpośredni wpływ na treści realizowane na ocenianym kierunku studiów. Powyższe rozwiązanie jest trwałe, powtarzalne i możliwe do naśladowania.

Rekomendacje

Nie dotyczy.

Zalecenia

Nie dotyczy.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uniwersytet Łódzki w ramach kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami prowadzi stałą i zróżnicowaną współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Główną motywacją do jej rozwoju jest upracticznienie procesu kształcenia zgodne z potrzebami pracodawców oraz studentów. Władze ocenianego kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami przedstawiły listę kilkudziesięciu instytucji, z którymi zostały podpisane umowy/porozumienia o współpracy. Znajdują się na niej podmioty dopasowane profilem swojej działalności do specyfiki ocenianego kierunku. Zespół oceniający ustalił również, że część instytucji i przedsiębiorstw nie ma takich umów, ponieważ w ich opinii nie są one konieczne. Głównymi formami współpracy z przedsiębiorcami są: prowadzenie zajęć praktycznych i warsztatów, staży, wizyt studyjnych i konkursów, opiniowanie programów kształcenia oraz prowadzenie wspólnych badań i prac dyplomowych. Takie zróżnicowanie pozwala w pełni zaangażować interesariuszy zewnętrznych w proces kształcenia, dzięki czemu studenci zyskują możliwość zapoznania się w praktyce ze specyfiką pracy, którą będą wykonywać w przyszłości oraz zdobycia doświadczenia zawodowego. O formalnym charakterze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym świadczy funkcjonowanie na Wydziale Zarządzania Rady Biznesu (od 2003 roku) oraz Rady Menedżerów Publicznych (od 2014 roku). Powyższe gremia zrzeszają przedstawicieli przedsiębiorstw i instytucji publicznych, ich działalność polega przede wszystkim na udzielaniu konsultacji w obszarze kształcenia i prowadzonych na Wydziale badań. Dodatkowo na potrzeby kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami powołana została Rada Kierunku, w której skład wchodzi praktycy z zakresu rachunkowości i zarządzania finansami. Głównym zadaniem Rady Kierunku jest opiniowanie programu studiów oraz efektów uczenia się, dzielenie się wiedzą i doświadczeniem podczas spotkań ze studentami oraz współpraca przy prowadzeniu badań naukowych z pracownikami kierunku. Spotkania sprawozdawczo-opiniujące Rady Kierunku odbywają się raz do roku. Gremium to spotyka się również na spotkaniach nieformalnych.

W trakcie wizytacji zespołu oceniającego zostały przedstawione liczne przykłady wprowadzania zmian w programie studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami w konsultacji z pracodawcami. Przykładowo: do treści programowych zajęć *zaawansowane zagadnienia Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej* wprowadzono zagadnienia dotyczące wyceny i ujęcia instrumentów finansowych według MSSF. Dodatkowo w wyniku akredytacji programu przez ACCA rozszerzono treści programowe na wybranych zajęciach w celu dostosowania ich do wymagań akredytacji ACCA. Udoskonalono też formułę egzaminów na ocenianym kierunku, tak aby, zgodnie z wytycznymi ACCA, zapewnić:

- równowagę między praktyką a teorią,

- styl i standard pytań egzaminacyjnych porównywalny z egzaminem ACCA,
- przydział punktów za poszczególne pytania egzaminacyjne porównywalny z oceną z egzaminu ACCA.

Specjalność *rachunkowość zarządcza/controlling* na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami jest specjalnością certyfikowaną wspólnie przez dwie prestiżowe, międzynarodowe organizacje: CIMA (Chartered Institute of Management Accountants) oraz AICPA (American Institute of Certified Public Accountants). Organizacje te nadają tytuł zawodowy CGMA Chartered Global Management Accountant, który jest uznawany na całym świecie jako dowód zaawansowanej wiedzy i umiejętności w obszarze rachunkowości zarządczej i w zarządzaniu finansami.

Warto podkreślić, że część przedstawicieli pracodawców zaangażowana jest również w ewaluację programów oraz efektów uczenia się w sposób nieformalny. W opinii pracodawców taki model współpracy jest możliwy ze względu na jej ciągły charakter współpracy, co pozwala na stałą wymianę uwag. Dodatkowo ponad połowa zajęć dydaktycznych prowadzona jest przez praktyków, którzy są jednocześnie nauczycielami akademickimi, co pozwala opracować i realizować efekty uczenia się, które są spójne z oczekiwaniami rynku pracy. W okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców, w różnych formach współpracy był zapewniony poprzez wykorzystanie kanałów teleinformacyjnych.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego angażują się również we współpracę z Władzami Uczelni i Wydziału Zarządzania przy realizacji konferencji, szkoleń certyfikowanych lub wykładów otwartych. Praktycy biznesu uczestniczą także w cyklicznie organizowanych przez działające na Wydziale Zarządzania studenckie koła naukowe konferencjach naukowych, (np. konferencja Creative Vibes „Kreatywnością napędzamy gospodarkę” czy też konferencja marketingowa Łódź JungleWeb). Tego rodzaju działania pozwalają studentom na konfrontację wiedzy nabywanej w ramach programu studiów z zaczerpniętymi z praktyki studiami przypadków oraz zdobycie nowych kompetencji.

Okresowe przeglądy współpracy Wydziału Zarządzania UŁ z otoczeniem społeczno-gospodarczym przeprowadzane są przez członków Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Dobór instytucji, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie ocenianego kierunku, jest prawidłowy, a ich zakres działalności jest zgodny z dyscyplinami, do których kierunek został przyporządkowany. Grupa ta jest odpowiednio liczna, tworzą ją reprezentanci instytucji, organizacji i przedsiębiorstw, w których absolwenci wizytowanego kierunku znajdują zatrudnienie. Współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie ocenianego kierunku odbywa się na kilku

platformach, udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w organizacji konferencji, prowadzenie przez nich zajęć, udział we wspólnych gremiach, zlecanie przez interesariuszy zewnętrznych projektów badawczych, współpraca przy pracach dyplomowych. Współpraca ta jest prowadzona w sposób sformalizowany i niesformalizowany. Sygnały płynące z otoczenia społeczno-gospodarczego dotyczące programu uczenia się na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami są wykorzystywane do modyfikacji programu, tak aby lepiej przygotować absolwentów do sprostania aktualnym wymaganiom rynku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

Brak.

Zalecenia

Nie dotyczy.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Na Uniwersytecie Łódzkim realizowana jest strategia umiędzynarodowienia polegająca na tworzeniu warunków rozwoju i zwiększenia międzynarodowej aktywności studentów i pracowników. Formy i zakres umiędzynarodowienia realizowane na ocenianym kierunku uwzględniają koncepcję i cele kształcenia obowiązujące w Uczelni oraz stwarzają możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności studentów i nauczycieli akademickich. Wyróżnikiem umiędzynarodowienia na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, związanym bezpośrednio z kierunkiem rachunkowość i zarządzanie finansami, jest akredytacja międzynarodowej organizacji Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) od 1 stycznia 2013 roku. ACCA jest prestiżową, największą i najszybciej rozwijającą się organizacją oferującą możliwości rozwoju zawodowego w zakresie finansów, rachunkowości i zarządzania. Ważne dla kierunku są także certyfikacje: CIMA, która pozwala na zwolnienie z części egzaminów w zakresie Certificate in Business Accounting oraz Operational, a także Predictive Solutions, umożliwiającą, po spełnieniu wymagań, uzyskanie certyfikatu SPSS Technology Junior Expert.

Umiędzynarodowienie na Uniwersytecie Łódzkim jest realizowane wieloetapowo, tj., na poziomie Uczelni, poszczególnych wydziałów oraz w ramach kontaktów grup badawczych i pojedynczych naukowców. W 2022 roku Uniwersytet Łódzki przystąpił do Uniwersytetu Europejskiego UNIC, który zrzesza 10 uczelni partnerskich z miast o tradycjach i dziedzictwie przemysłowym i postindustrialnym. UNIC udostępnia wszystkim studentom uczelni wchodzących w jego skład katalog interdyscyplinarnych zajęć online/hybrydowych (tzw. UNIC Opened Courses), które oferowane są w ramach międzynarodowej wirtualnej wymiany studenckiej, podobnie jak kursy językowe prowadzone przez poszczególne uczelnie partnerskie Sojuszu. Ponadto UNIC oferuje szkolenia dla kadry, wspólne

badania, projekty, publikacje, konferencje czy wymianę dobrych praktyk, ale także inicjatywy o wpływie społecznym lub gospodarczym.

Wydział Zarządzania prowadzi współpracę międzynarodową z partnerami o podobnej ofercie dydaktycznej, pozwalającej studentom realizującym swoje semestralne lub roczne mobilności na uzyskanie kompatybilnych efektów uczenia się. Wśród uczelni zagranicznych najchętniej wybieranych przez studentów kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami chcących uczestniczyć w wymianie międzynarodowej wymienić można Linnaeus University (Szwecja), University of Valencia (Hiszpania), ISCAP Porto (Portugalia), Paris-Lodron Universitat Salzburg (Austria), Linz University (Linz University).

W przypadku prowadzenia przez nauczycieli akademickich realizujących zajęcia na ocenianym kierunku badań naukowych o charakterze międzynarodowym partnerzy zagraniczni do planowanych projektów lub badań są dobierani przez poszczególnych pracowników Uczelni. Pomiedzy współpracą badawczą a mobilnościami o charakterze dydaktycznym zachodzi wyraźna korelacja – część mobilności dydaktycznych jest możliwa dzięki wcześniejszej współpracy w projektach, zdarza się także, że zespoły projektowe powstają na skutek bądź przy wsparciu mobilności dydaktycznych. Efektem tych działań jest między innymi współpraca z Linnaeus University (Szwecja), Uniwersytetem w Kownie (Litwa), Fachhochschule Kiel Niemcy) oraz Asia-Pacific Management Accounting Association (Japonia – Kioto). Rezultatem powyższej współpracy jest organizowanie międzynarodowych kolokwium doktoranckich w ramach konferencji Trends in Accounting Research Conference (TARC) oraz Asia-Pacific Management Accounting Association (APMAA).

Istotnym elementem budowania umiędzynarodowienia kształcenia na ocenianym kierunku jest też wzmacnianie kompetencji językowych studentów i nauczycieli akademickich. Rozwój kompetencji językowych studentów obejmuje przede wszystkim lektoraty oraz (zamiennie do lektoratów) zajęcia realizowane w ramach zaliczanych do modułu wybieralnego wykładów w języku obcym nowożytnym. Studenci nie mają obowiązku zaliczania zajęć w językach obcych, istnieje natomiast możliwość realizacji takich zajęć w miejsce zajęć lektoratowych. Do wyboru dostępne są następujące wykłady prowadzone w języku angielskim: *Decision making, Business ethics and CSR, Public sector economics* oraz *Introduction to internal audit* oraz w języku rosyjskim *formy współdziałania przedsiębiorstw*. Jeżeli student rozpoczyna studia ze znajomością języka na poziomie B2+, może uczestniczyć w lektoracie przygotowującym do osiągnięcia poziomu C1. Ponadto studenci mogą pisać prace magisterskie w języku obcym także w sytuacji, gdy studiuje w języku polskim. W lipcu 2023 roku jedna osoba na specjalności ACCA skorzystała z tej możliwości. Standardowe zasady dyplomowania nie określają bezpośrednio liczby publikacji obcojęzycznych wykorzystywanych przez studentów w ich pracach dyplomowych ani innych charakterystyk bibliografii. Opiekunowie prac dyplomowych sprawujący nadzór nad seminarzystami ustalają indywidualnie zakres i rodzaj wykorzystanej literatury, adekwatnej do podnoszonych w poszczególnych pracach problemów badawczych. Również arkusz oceny/recenzji prac dyplomowych zawiera kryterium merytoryczne odnoszące się wprost do doboru źródeł i umiejętności ich wykorzystania. Analiza wybranych losowo prac magisterskich wykazała, że literatura w nich cytowana nie zawsze zawiera literaturę obcojęzyczną.

Kierunek rachunkowość i zarządzanie finansami charakteryzuje się umiarkowanym poziomem umiędzynarodowienia – na 159 osób studiujących na studiach stacjonarnych na tym kierunku tylko 4 osoby to studenci z zagranicy. Na studiach niestacjonarnych na 16 studentów z zagranicy w skali całego wydziału na ocenianym kierunku studiuje 2. Jest to w największym stopniu spowodowane specyfiką

treści nauczania, które w znacznej mierze odzwierciedlają krajowe regulacje i specyfikę, szczególnie odnośnie do rachunkowości.

Studenci i pracownicy Wydziału Zarządzania mogą także korzystać z programu Erasmus Plus poprzez realizowanie wyjazdów stypendialnych do ponad 100 uczelni z 28 krajów UE, a także krajów EFTA/EOG i państw kandydujących do UE (Turcji i Republiki Macedonii). Wyjazdy te są możliwe dzięki podpisywanym od lat umowom o współpracy z uczelniami z całej Europy. W latach 2021-2024 z możliwości uczestnictwa w wymianie międzynarodowej w ramach powyższego programu skorzystało 8 studentów ocenianego kierunku oraz 13 pracowników prowadzących na nim zajęcia. Jednocześnie Wydział Zarządzania jest jednym z najbardziej aktywnych w zakresie przyjmowania studentów zagranicznych, którzy decydują się realizować swoje studenckie mobilności w Uniwersytecie Łódzkim – zarówno w ramach programu Erasmus+, jak i w ramach podpisanych umów bilateralnych z uczelniami partnerskimi. Wynika to z faktu posiadania przez Wydział szerokiej oferty studiów w języku obcym, gdyż aż 5 kierunków studiów prowadzonych jest w całości w języku angielskim, w tym 3 na studiach pierwszego stopnia: *Business Management*, *Management and Finance* oraz *Digital Communication and Social Media for Management* i 2 na studiach drugiego stopnia, tj. *Business Management* oraz *Business and Digital Analytics*. Z uwagi na pokrewieństwo niektórych treści mogą z nich korzystać także studenci przyjeżdżający na oceniany kierunek studiów. Liczba studentów przyjeżdżających na Wydział Zarządzania jest znaczna (od 36 do 80 osób w semestrze), jednak z uwagi na sposób wybierania modułów pełna identyfikacja kierunku nie zawsze jest możliwa.

W proces dydaktyczny na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego zaangażowana jest również liczna grupa profesorów zagranicznych, którzy prowadzą zajęcia ze studentami w wymiarze co najmniej 60 godzin w roku akademickim. W roku akademickim 2023/2024 było to aż 15 profesorów wizytujących, którzy zrealizowali ponad 900 godzin zajęć. Reprezentowali oni następujące kraje: z Hiszpanię (1 osoba), Indie (2 osoby), Łotwę (1 osoba), Meksyk (1 osoba), Niemcy (2 osoby), Norwegię (1 osoba), Nową Zelandię (1 osoba), Republikę Południowej Afryki (1 osoba), Sri Lankę (1 osoba), Stany Zjednoczone (1 osoba), Szwecję (1 osoba) oraz Ukrainę (2 osoby).

Ocena internacjonalizacji Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego obejmuje cykliczny przegląd kluczowych wskaźników umiędzynarodowienia, które są prezentowane na Radzie Wydziału w corocznym sprawozdaniu z jego działalności. Działania zmierzające do umiędzynarodowienia kształcenia są oceniane także na szczeblu Uczelni. Badany jest stopień umiędzynarodowienia kształcenia obejmujący ocenę: skali, zakresu, zasięgu współpracy z partnerami, udziału wykładowców zagranicznych w kształceniu oraz mobilności zagranicznej studentów i pracowników.

Biuro Współpracy Zagranicznej prowadzi działania adaptacyjne i integracyjne dla studentów zagranicznych we współpracy z Akademickim Centrum Wsparcia. Wnioski z tych analiz są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Brak.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Uczelnia stwarza możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami poprzez prowadzenie zajęć w językach obcych. Oferowane są im również możliwości uczestniczenia w programach międzynarodowych. Studenci ocenianego kierunku mogą uczestniczyć w wymianie międzynarodowej w formie wyjazdów studyjnych oraz praktyk w ramach programu Erasmus+. Proces umiędzynarodowienia dotyczy także pracowników, którzy biorą udział w zagranicznych konferencjach, stażach naukowych lub wykładach. Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów. Wnioski z tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Uczelnia oferuje dwie prestiżowe i rozpoznawalne w skali międzynarodowej akredytacje ACCA oraz CIMA.

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wprowadzenie obowiązku cytowania przez studentów w pracach magisterskich literatury obcojęzycznej wraz z określeniem minimalnej liczby cytowanych publikacji w języku obcym.
2. Rekomenduje się wprowadzenie w ramach zajęć do wyboru na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami obowiązkowych zajęć w języku obcym wraz zaliczeniem w tym języku.

Zalecenia

Brak.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami w procesie uczenia się jest prowadzone systematycznie, ma charakter stały i kompleksowy oraz przybiera zróżnicowane formy.

Kształcenie na ocenianym kierunku odbywa się z wykorzystaniem współczesnych technologii adekwatnych do potrzeb wynikających z realizacji programu studiów. Na platformie Moodle zamieszczane są materiały do kursów. Studenci mają możliwość bezpośredniego kontaktu z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na powyższym kierunku podczas cotygodniowych konsultacji. Informacje o dyżurach są dostępne na stronie internetowej Multiportalu Uniwersytetu Łódzkiego, jak również w profilach osobowych pracowników. Kontakt z nauczycielami akademickimi

jest możliwy drogą elektroniczną, za pośrednictwem maila uczelnianego. Studenci kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami mogą także korzystać ze wsparcia oferowanego im przez opiekunów roczników.

Uniwersytet Łódzki udziela ponadto studentom ocenianego kierunku wsparcia merytorycznego, materialnego i organizacyjnego w zakresie przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Mogą oni korzystać z pomocy pracowników naukowych w badaniach, publikacji badań oraz w przygotowaniu do wystąpień na konferencje naukowych. Mają także możliwość rozwijania swoich zainteresowań w ramach kół naukowych, które przygotowują studentów do prowadzenia działalności naukowej. Inną możliwością jest ubieganie się o wsparcie szkoleniowe i finansowe w ramach wewnętrznego konkursu Uniwersytetu Łódzkiego: Studenckie Granty Badawcze, który pozwala pozyskać środki na realizację własnych badań i projektów badawczych.

Uczelnia wspiera systemowo studentów wybitnych. Mogą oni ubiegać się o stypendium Rektora. Natomiast najlepszym absolwentom przyznawany jest medal „Za chlubne studia”, list gratulacyjny od Rektora oraz nagrody i wyróżnienia wydziałowe. Dodatkowo autorzy najlepszych prac dyplomowych na Wydziale Zarządzania otrzymują nagrody podczas corocznej Gali Absolwenta. Ponadto studenci wybitni pod nadzorem opiekuna naukowego mogą włączać się w działalność naukową, a także pozyskiwać środki finansowe na realizację własnych badań, udział w konferencjach naukowych czy publikację artykułu w ramach Studenckich Grantów Badawczych.

Uniwersytet Łódzki oferuje również studentom kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami wsparcie w zakresie rozwoju ich zdolności oraz zainteresowań. Mogą oni rozwijać się artystycznie poprzez aktywność w Akademickim Chórze Uniwersytetu Łódzkiego, Akademickim Zespole Pieśni i Tańca Uniwersytetu Łódzkiego „KUJON”, czy Zespole Bałajki. W zakresie aktywności sportowej studenci mogą korzystać z oferty Akademickiego Związku Sportowego oraz Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Rozwój umiejętności organizacyjnych jest możliwy poprzez realizację wydarzeń o charakterze naukowym i popularyzatorskim w ramach kół naukowych, samorządu studenckiego i organizacji studenckich. Ponadto Uniwersytet zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość uczestnictwa w licznych szkoleniach i kursach związanych z prowadzeniem własnej firmy oraz rozwojem przedsiębiorczości. We współpracy z Santander Universidades zorganizowano m.in. szkolenie Własna firma krok po kroku oraz projekt Nakręć firmę.

Wsparcie studentów jest dostosowane do indywidualnych potrzeb studentów. Uczelnia oferuje indywidualizację kształcenia w ramach indywidualnej organizacji studiów, która uprawnia do zmniejszenia obciążeń semestralnych bądź rocznych. Szczególną opieką objęci są studenci z niepełnosprawnością, którzy mogą skorzystać z indywidualnego trybu zaliczania zajęć i zdawania egzaminów. Ponadto Akademickie Centrum Wsparcia UŁ pomaga studentom z niepełnosprawnościami w wyrównywaniu szans edukacyjnych, a także wspiera w rozwiązywaniu trudności edukacyjnych, wynikających z przyczyn zdrowotnych oraz adaptacyjnych, m.in. poprzez oferowanie wsparcia asystenta dydaktycznego, organizowanie konsultacji edukacyjnych czy też nieodpłatne użyczenie sprzętu specjalistycznego. Dla studentów rozpoczynających naukę na Uniwersytecie Łódzkim przygotowany jest elektroniczny *Przewodnik Studenta*, który zawiera niezbędne informacje wspierające studentów w pierwszych tygodniach na UŁ. Dodatkowo na początku roku organizowane są spotkania z opiekunami kierunków i grup pn. *Witajcie na pokładzie* oraz wydarzenie online *Wprowadzenie do studiowania*. Opieką objęci są także studenci zagraniczni, którzy mogą korzystać ze wsparcia Działu ds. Jakości Kształcenia i Obsługi Studentów, a także Sekcji ds. Internacjonalizacji.

Ponadto studenci UŁ mogą bezpłatnie korzystać ze wsparcia psychologicznego oferowanego przez Akademickie Centrum Wsparcia.

System rozpatrywania skarg i wniosków na ocenianym kierunku jest przejrzysty i sprawny. Mogą one być zgłaszane ustnie lub w formie pisemnej np. za pośrednictwem e-maila uniwersyteckiego. Ich adresatami mogą być Władze Dziekańskie, pracownicy administracyjni, prowadzący zajęcia, opiekunowie roku, kierownicy kierunków, kierownicy katedr czy przedstawiciele samorządu studenckiego. Odpowiedzi na skargi udzielane są w oparciu o Regulamin studiów Uniwersytetu Łódzkiego, bez zbędnej zwłoki, w formie oczekiwanej przez studenta. Osobą właściwą do rozpatrywania szczególnie istotnych wniosków oraz skarg jest Prodzikan ds. studenckich. Podjęte decyzje i rozstrzygnięcia mogą być kwestionowane na drodze postępowania odwoławczego, a ostateczną decyzję podejmuje Prorektor ds. studenckich.

W Uczelni prowadzone są działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania różnym formom dyskryminacji i przemocy. Studenci rozpoczynający studia mają obowiązek uczestnictwa w szkoleniach BHP. Dodatkowo corocznie organizowane są próbną ewakuację budynku w sytuacji zagrożenia. Uniwersytet posiada także procedury reagowania na wszelkie zachowania na tle przemocy i dyskryminacji oraz organy reagujące na zgłoszenia takich zachowań. W Uczelni funkcjonuje m.in. Komisja Antymobbingowa, Komisja Dyscyplinarna dla Studentów oraz Rzecznik Dyscyplinarny ds. Nauczycieli Akademickich. Ofiary niedozwolonych zachowań mogą uzyskać pomoc w Akademickim Centrum Wsparcia.

Studenci ocenianego kierunku, mogą również korzystać ze wsparcia materialnego, m.in. stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych czy zapomogi. Pomocy w zakresie spraw bytowych studentów udziela Centrum Obsługi Spraw Społecznych i Socjalnych Studentów i Doktorantów Uniwersytetu Łódzkiego. Wnioski składane są elektronicznie za pomocą systemu wewnętrznego. Harmonogram przyznawania i wypłacania świadczeń, a także wszelkie formularze, wnioski i regulaminy, są dostępne na stronie internetowej Wydziału Zarządzania. Informacje o stypendiach są także przekazywane na początku każdego roku akademickiego. Uczelnia oferuje również studentom także możliwość zakwaterowania w domach studenckich Uniwersytetu Łódzkiego.

Kompetencje kadry wspierającej proces nauczania i uczenia się odpowiadają potrzebom studentów kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami. Kadra administracyjna umożliwia wszechstronną pomoc w sprawach studenckich. Kompetencje kadry administracyjnej są na bieżąco podnoszone poprzez udział pracowników w szkoleniach i warsztatach z różnych dziedzin związanych z obsługą studentów. W ostatnim czasie pracownicy korzystali ze szkoleń z kompetencji miękkich, kursów języka angielskiego, a także szkoleń dotyczących pobierania opłat za studia i usługi edukacyjne oraz sporządzania umów zawieranych ze studentami o warunkach odpłatności oraz zasad sporządzania i wydawania dyplomów ukończenia studiów wyższych i suplementów do dyplomów. Kontakt z pracownikami administracyjnymi Uczelni jest możliwy zarówno drogą elektroniczną, telefoniczną, jak i w formie bezpośredniej. Godziny pracy dziekanatu są stałe oraz odpowiadają potrzebom studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje o godzinach otwarcia dziekanatu są dostępne na stronie internetowej Wydziału.

Samorząd Studencki na Uniwersytecie Łódzkim działa na szczeblu uczelnianym i wydziałowym. Organy samorządu reprezentują studentów przed Władzami Rektorskimi oraz Dziekańskimi, delegują przedstawicieli do organów i ciał kolegialnych Uczelni, opiniują programy studiów, a także uczestniczą w procesach związanych z zapewnianiem jakości kształcenia, przyznawaniem świadczeń pomocy

materialnej oraz rozwojem i doskonaleniem wsparcia studentów. Oprócz tego samorząd prowadzi na terenie Uczelni działalność kulturalną i społeczną. Władze Wydziału wspierają samorząd studencki infrastrukturalnie poprzez udostępnianie pomieszczeń do odbywania spotkań oraz przestrzeni do przechowywania materiałów. Roczny budżet samorządu jest ustalany wspólnie z Władzami Dziekańskimi na podstawie zestawienia planowanych wydatków i dochodów. Uczelnia wspiera także organizacje studenckie w sposób niematerialny, m.in. merytoryczny czy organizacyjny (instytucja opiekunów naukowych). Raz do roku organizowane jest również wydarzenie sKOŁOwanie, podczas którego studenci mogą zapoznać się z ofertą kół naukowych na Wydziale Zarządzania oraz zapoznać się z informacjami na temat rekrutacji. Ponadto koła naukowe mogą wnioskować do Dziekana o dofinansowanie w postaci środków statutowych oraz na realizację projektów o istotnym znaczeniu dla rozwoju naukowego członków koła. Zasady dofinansowań są precyzyjnie określone.

Uniwersytet Łódzki prowadzi ponadto okresowe przeglądy wsparcia udzielanego studentom. W ramach anonimowej ankiety studenci mają możliwość oceny poszczególnych zajęć, pracy jednostek administracyjnych oraz wskazania poziomu zadowolenia z funkcjonowania stołówki wydziałowej. System ten monitorowany jest także w ramach cyklicznych spotkań Dziekana z Wydziałową Radą Samorządu Studentów, podczas których poruszane są zagadnienia bieżących i długookresowych problemów studentów. Na podstawie okresowych przeglądów systemu wsparcia studentów wdrożone zostały różne udoskonalenia, m.in. zapewniono dostęp do bezpłatnej wody pitnej w wolnostojących dystrybutorach ustawionych na korytarzach, postawiono drukarkę w budynku Wydziału Zarządzania, a także zamontowano haczyki w toaletach. Obecnie prowadzone są działania mające na celu stworzenie miejsca, w którym studenci będą mogli odgrzać sobie jedzenie.

Przedstawiciele studentów uczestniczą też w posiedzeniach Rady Wydziału, na których mogą zgłaszać swoje uwagi oraz propozycje zmian.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Wsparcie udzielane przez Uniwersytet Łódzki studentom kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami w procesie uczenia się jest stałe, kompleksowe i wszechstronne. Przybiera ono zróżnicowane formy, adekwatne do zakładanych efektów uczenia się. Jest ono również dostosowane do potrzeb różnych grup studentów. Uczelnia stwarza studentom ocenianego kierunku warunki do rozwoju naukowego, zawodowego, społecznego, sportowego oraz kulturalnego. Studenci wyróżniający się objęci są szczególnym wsparciem naukowym, mają też możliwość wnioskowania o wewnętrzne granty badawcze. Dodatkowo Uniwersytet Łódzki oferuje studentom wsparcie materialne m.in. w postaci stypendiów i zakwaterowania w domu studenckim. Uczelnia podejmuje także różnego rodzaju inicjatywy przeciwdziałające dyskryminacji i przemocy. Kadra administracyjna wspierająca studentów zapewnia kompleksową pomoc. Uczelnia zapewnia także materialne i pozamaterialne wsparcie

Samorządowi Studenckiemu oraz organizacjom studenckim. Wsparcie udzielane studentom podlega regularnym przeglądom z ich udziałem. Wyniki tych przeglądów są podstawą do rozwoju i doskonalenia systemu wsparcia studentów w procesie uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie dotyczy.

Rekomendacje

Nie dotyczy.

Zalecenia

Nie dotyczy.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacje o studiach na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami są dostępne dla szerokiego grona odbiorców. Uczelniana witryna internetowa dostępna jest w dwóch wersjach językowych: polskiej oraz angielskiej. Strony internetowe – uczelniana oraz Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego – są dostosowane do wyświetlania na komputerach oraz na urządzeniach przenośnych. Z powyższych stron mogą również korzystać w nieskrępowany sposób osoby z niepełnosprawnościami (mają one m.in. możliwość darmowego łączenia się z tłumaczem języka migowego). Strony te zawierają również odnośniki do mediów społecznościowych m.in. Facebook, Instagram, LinkedIn, YouTube, TikTok oraz Flickr. Interfejs tych stron jest przyjazny oraz jednolity dla całej Uczelni, a treści – rozmieszczone w sposób logiczny. **Istnieje także** możliwość wyszukiwania wybranych treści w wyszukiwarce.

Dokumenty uczelniane (zarządzenia Rektora, regulaminy, programy studiów) są zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej. Sposób ich rozmieszczenia na stronie BIP jest przejrzysty i uporządkowany. Są one zamieszczane w formie elektronicznej, co umożliwia odczytywanie ich przez syntezator mowy czy wyszukiwanie treści po kluczowych słowach.

Strona internetowa Uczelni jest podzielona na pięć stref, które są przeznaczone dla: kandydatów, studentów, doktorantów, pracowników i absolwentów. Udostępniane publicznie informacje dotyczące warunków przyjęcia na studia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami i kryteriów kwalifikacji kandydatów są wyczerpujące i zrozumiałe. Szczegółowe informacje dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku udostępniane są publicznie na stronie Wydziału Zarządzania oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Obejmują one cele kształcenia i ogólną charakterystykę kierunku, opis zakładanych efektów uczenia się określonych dla kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami, harmonogram realizacji programu studiów, informacje o przyznawanych kwalifikacjach, zasady dyplomowania, wymagania stawiane pracom dyplomowym, harmonogram zajęć, a także wykaz nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Ponadto na witrynach uczelnianych

znajdują się informacje o możliwościach dalszego kształcenia, w tym na studiach podyplomowych, a na stronie Biura Karier UŁ prezentowane są wyniki monitoringu karier absolwentów. Udostępniane publicznie informacje o programie studiów oraz warunkach jego realizacji są zrozumiałe, łatwe do odnalezienia dla użytkownika i obejmują podstawowy zakres informacji dla dwóch kluczowych grup interesariuszy procesu kształcenia, tj. kandydatów i studentów.

Na stronie internetowej Uczelni znajdują się także informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Uniwersytet Łódzki udostępnia również publicznie liczne instrukcje, m.in. Wytyczne Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia dotyczące zajęć zdalnych w Uniwersytecie Łódzkim czy kurs "Poradnik wykładowcy Platforma eCampus UŁ".

W sprawach technicznych związanych z obsługą strony internetowej Uczelni wsparciem służą pracownicy Portalu Helpdesk, do których kontakt znajduje się na stronie internetowej Uczelni w zakładce Narzędzia IT.

Uniwersytet Łódzki prowadzi systemowy monitoring aktualności, rzetelności, zrozumiałości i kompleksowości informacji o studiach oraz ich zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców. Zarówno pracownicy Uczelni, interesariusze zewnętrzni, jak i studenci mają możliwość zgłaszania uwag co do kompletności i jakości zamieszczonych informacji. W ramach weryfikacji skuteczności narzędzi komunikacji na Wydziale Zarządzania wśród studentów organizowane są badania focusowe. Jakościowe wyniki tych badań pozwalają dostrzec luki w stosowanych sposobach dotarcia. W wyniku tych badań, w ramach działań doskonalących rozpoczęto również organizację spotkań pod nazwą Dzień Otwarty dla studentów studiów pierwszego stopnia, którzy studiują na Wydziale, a chcieliby bliżej poznać ofertę studiów drugiego stopnia.

Na poziomie Uczelni oraz Wydziału Zarządzania wyznaczone są osoby odpowiedzialne za publikację treści na stronach: uczelnianej i wydziałowej oraz za aktualizację tych treści. Dodatkowo pod koniec każdego roku kalendarzowego przygotowywane są podsumowania działań komunikacyjnych, m.in. zestawienia statystyczne. Na podstawie powyższych analiz wyznaczane są cele na kolejny rok.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Uniwersytet Łódzki zapewnia publiczny dostęp do aktualnej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji. Publikowane treści odpowiadają zapotrzebowaniu pracowników, doktorantów, studentów oraz otoczenia społeczno-gospodarczego. W Biuletynie Informacji Publicznej zamieszczone są najważniejsze dokumenty. Dodatkowo Uczelnia poszerza swoje kanały komunikacji poprzez media społecznościowe. UŁ publikuje również informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie. Uczelnia prowadzi cykliczne przeglądy dostępności do informacji publicznej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Uczelnia oferuje na stronie internetowej możliwość darmowego połączenia z tłumaczem języka migowego codziennie w godzinach 8:00-20:00.

Rekomendacje

Nie dotyczy.

Zalecenia

Nie dotyczy.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zespół oceniający w ramach analizy polityki jakości Uczelni na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami wykraczającej poza informacje zawarte w raporcie samooceny: (1) odbył spotkanie z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości; (2) zapoznał się z dokumentacją potwierdzającą funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości na ocenianym kierunku, w tym m.in. z:

- raportem dotyczącym efektów funkcjonowania Systemu Jakości Kształcenia na Wydziałach UŁ (Wydział Zarządzania) za rok akademicki 2022/2023;
- czterema sprawozdaniami z hospitacji zajęć przeprowadzonych w roku akademickim 2023/2024 i jednym z roku 2024/2025;
- analizą programów kształcenia – przyczyna dokonanych zmian programów za rok akademicki 2022/2023 i 2023/2024;
- slajdami z kilku Rad Wydziału, które potwierdzały, że gremium to w sposób systematyczny zajmuje się m.in. kwestiami dotyczącymi polityki jakości ocenianego kierunku.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości dotyczący kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami Uczelnia zorganizowała na dwóch poziomach:

- poziom ogólnouczelniany, gdzie należy wskazać przede wszystkim na następujące regulacje: Uchwała nr 620 Senatu uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 31. Roboczym posiedzeniu w kadencji 2016-2020 w dniu 18 listopada 2019 r. w sprawie: *wytycznych w zakresie tworzenia programów studiów w Uniwersytecie Łódzkim*; Uchwała nr 28 Senatu Uniwersytetu Łódzkiego podjęta na 2. roboczym posiedzeniu w kadencji 2020-2024 w dniu 28 września 2020 r. w sprawie: *funkcjonowania Systemu Jakości Kształcenia w UŁ*;
- poziom wydziału, gdzie wykaz aktualnych, licznych uchwał Rady Wydziału Zarządzania UŁ znajduje się na stronie <https://www.wz.uni.lodz.pl/o-wydziale/jakosc-ksztalcenia>.

Na poziomie Uczelni funkcjonują następujące organy mające wpływ na system jakości kształcenia: (1) Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia (URdsJK), która ma charakter opiniodawczo-doradczy

dla Rektora UŁ w zakresie dydaktyki i kształcenia; (2) pełnomocnicy Rektora (m.in. ds. systemu akumulacji i transferu punktów ECTS; ds. wymiany międzynarodowej; ds. praktyk zawodowych itd.); (3) Centrum Rekrutacji i Doskonałości Dydaktycznej, które sprawuje administracyjną pieczę nad studiami, ich prowadzeniem oraz wydawaniem dyplomów ukończenia studiów, a także zapewnia merytoryczne i techniczne wsparcie w zakresie dydaktyki, jej spójności i doskonalenia Rektorowi, Prorektorowi, URdsJK oraz wydziałom; (4) Zespół Doskonałości Dydaktycznej działający w ramach Centrum Rekrutacji i Doskonałości Dydaktycznej, który prowadzi szkolenia i służy indywidualnym wsparciem w zakresie podnoszenia kompetencji metodyczno-dydaktycznych kadry dydaktycznej.

Na Wydziale Zarządzania UŁ sprawowany jest stały nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad programem studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami. Nadzór merytoryczny obejmuje przede wszystkim analizę programu studiów pod względem realizacji zakładanych efektów uczenia się, weryfikacji systemu punktów ECTS oraz monitorowania kwalifikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia. Doskonalenie programu studiów należy przede wszystkim do kompetencji Rady Programowej ocenianego kierunku, w skład której, oprócz nauczycieli akademickich, wchodzi także przedstawiciele praktyki gospodarczej. Aktywny udział w obszarze podnoszenia jakości kształcenia odgrywają także kierownicy i koordynatorzy kierunku oraz nauczyciele akademicy. Do głównych działań merytorycznych podejmowanych w odniesieniu do programu studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami należą: przegląd i modyfikacje celów kształcenia, zakładanych efektów uczenia się, treści oraz metod kształcenia, a także sposobów weryfikacji efektów uczenia się. Całościowy nadzór merytoryczny nad kierunkiem sprawuje Prodziekan ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (WKdsJK). W zakresie nadzoru organizacyjnego i administracyjnego podejmowane są przede wszystkim działania mające na celu: gromadzenie kompletnej dokumentacji dla wszystkich kierunków kształcenia, w tym ocenianego kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami, zapewnienie całościowej obsługi kierunków w zakresie planowania i przebiegu zajęć dydaktycznych zgodnie ze standardami nauczania, a także sporządzenie planu hospitacji oraz gromadzenie sprawozdań z hospitacji zajęć dydaktycznych sporządzanych na podstawie Uchwały nr 8/JK/2024 Rady Wydziału Zarządzania UŁ.

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że w Uczelni wyznaczone zostały gremia/osoby sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad ocenianym kierunkiem studiów. Wyżej wymienione gremia/osoby mają określone kompetencje i zakres odpowiedzialności, w tym w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami.

Przedłożona zespołowi oceniającemu dokumentacja potwierdza, że zatwierdzanie, zmiany oraz wycofywanie programu studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Na Wydziale Zarządzania UŁ jest opracowana procedura projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programów studiów. Proces ten ma charakter wieloetapowy i został podporządkowany zasadom projektowania programów studiów obowiązującym na Uniwersytecie Łódzkim. Każdy nowy program studiów oraz każda zmiana dokonana w programach realizowanych od nowego roku akademickiego podlega ocenie merytorycznej i organizacyjnej dokonanej przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia w porozumieniu z Wydziałową Radą Samorządu Studentów. Komisja rekomenduje program lub zmiany w programie do zaopiniowania Radzie Wydziału Zarządzania. Następnie program zostaje przekazany do zaopiniowania Uczelnianej Radzie ds. Jakości Kształcenia. Nowe programy studiów i zmiany na kolejne lata w programach istniejących są zatwierdzane uchwałą Senatu Uniwersytetu

Łódzkiego. Rektor UŁ tworzy kierunki studiów i wprowadza zmiany w programach studiów w drodze zarządzeń. Szczegółowe wytyczne w opisywanej materii zostały przedstawione w załączniku nr 4 do raportu samooceny – Przewodnik dydaktyczno-organizacyjny – Procedura tworzenia i modyfikacji programów studiów.

Opisane w kryterium 3 procedury rekrutacyjne na studia drugiego stopnia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami wskazują, że przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

W projektowaniu programu studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami są uwzględniane innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej, a także współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość. O prawdziwości powyższego stwierdzenia w opinii zespołu oceniającego świadczą:

- wykorzystanie symulacji gospodarczych w ramach alternatywnych form realizacji efektów uczenia się (przykładem jest wykorzystanie gry biznesowej TOPSIM – General Management II w ramach zajęć *zarządzanie przedsiębiorstwem w warunkach kryzysu*);
- rozwijanie współpracy (pracy zespołowej) w procesie poznawczym (przykładem jest opracowywanie przez studentów projektów zespołowych w ramach zajęć *finanse międzynarodowe* mających formę warsztatów strategicznych);
- ilustracja treści teoretycznych za pomocą studiów przypadków (przykładem jest analiza sytuacji finansowej (analiza należności) spółki w kontekście wygranych i przegranych spraw sądowych w obszarze windykacji w ramach realizacji zajęć *zaawansowane zarządzanie finansami – studia przypadków*);
- w ramach wspomagania procesu dydaktycznego pracownicy i studenci Wydziału Zarządzania UŁ korzystają z nowoczesnych narzędzi IT, w tym z uniwersyteckiej internetowej platformy edukacyjnej Moodle oraz z różnorodnych aplikacji MS Office 365 (w tym przede wszystkim Teams, Forms, OneDrive itd.).

Raport samooceny nie dostarczył wystarczających dowodów na kompleksowość i skuteczność polityki jakości dotyczącej oceny programu studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami. Dopiero w trakcie spotkania z osobami odpowiedzialnymi za politykę jakości na ocenianym kierunku otrzymano dodatkowe informacje i wyjaśnienia, zgodnie z którymi zespół oceniający stwierdza, że: (1) Uczelnia nie ma skutecznych rozwiązań zapewniających zgodność programu studiów z regulacjami prawnymi; (2) Uczelnia nie ma systemowych rozwiązań zapewniających systematyczną ocenę prawidłowości i skuteczności doboru: efektów uczenia się sformułowanych dla poszczególnych zajęć, a także treści programowych oraz metod weryfikacji osiągania założonych efektów uczenia się; (3) zatwierdzanie tematów prac magisterskich odbywa się na posiedzeniu Rady Wydziału, po wcześniejszym zaopiniowaniu przez kierownika kierunku; (4) dokumentacja procesu dyplomowania, w tym prace dyplomowe, nie podlegają wewnętrznemu systemowi kontroli jakości; (5) informacje zwrotne od studentów i nauczycieli mają wpływ na program studiów oraz inne obszary działalności Uczelni; (6) część procedur projakościowych ma charakter działań rozproszonych, niemających odzwierciedlenia w wewnętrznych regulacjach, np. analiza doboru metod weryfikacji osiągania efektów uczenia się lub poprawności efektów uczenia się dla zajęć przez koordynatora zajęć i kierownika kierunku.

Zespół oceniający zwraca uwagę na zjawiska dysfunkcyjne opisane w ramach kryterium 1 i kryterium 2, które świadczą o niewystarczającej skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami. Mowa tu przede wszystkim o braku skutecznych rozwiązań, które zapobiegłyby: (1) prowadzeniu zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób i studentów na studiach stacjonarnych w wymiarze mniejszym niż wymagają tego przepisy; (2) zatwierdzeniu przez Senat UŁ niekompletnego programu studiów.

Zespół oceniający ustalił, że na podstawie wyników badania ankietowego z ostatnich 2 lat prowadzonego przez Biuro Karier UŁ wśród absolwentów kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami rok po ukończeniu przez nich studiów, uzyskano informacje dotyczące dalszego kształcenia absolwentów ocenianego kierunku (zidentyfikowano między innymi ich działalność zawodową). Dodatkowo na podstawie wyników badania ankietowego z lat 2021/2022 oraz 2022/2023 przeprowadzonego przez Biuro Karier UŁ wśród absolwentów dwóch roczników kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami rok po ukończeniu przez nich studiów uzyskano dane dotyczące oceny przez tych absolwentów przydatności w pracy zgodnej z wykształceniem uzyskanych w trakcie studiów na ocenianym kierunku wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych. Ponadto co pięć lat wymagane jest przeprowadzenie procesu akredytacji programu studiów w ACCA. Program podlega szczegółowemu przeglądowi dokonywanemu przez zespół odpowiadający za akredytację ACCA *Professional Qualifications Approvals Team*, który wydaje ocenę zgodności programu studiów ze standardem ACCA. Ostatnia taka ocena miała miejsce w 2019 r. W trakcie spotkania z zespołem oceniającym udział w ocenie programu studiów potwierdzili także przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Powyższe informacje dają podstawy do stwierdzenia, że w systematycznej ocenie programu studiów na ocenianym kierunku uwzględniony jest również udział różnych grup interesariuszy zewnętrznych.

Wnioski z systematycznej oceny programu studiów rachunkowość i zarządzanie finansami są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia tego programu, jak również w planowaniu strategicznym różnych obszarów związanych z ocenianym kierunkiem. Przykładowo: w 2021 r. wprowadzono zmiany w module specjalnościowym *menedżer finansowy* (pierwotnie *doradca finansowy*), a w 2023 r. – w modułach specjalnościowych *rachunkowość i sprawozdawczość finansowa* oraz *rachunkowość zarządcza /controlling*. Wprowadzenie kolejnych modyfikacji w programie studiów na ocenianym kierunku planowane jest od roku akademickiego 2025/26 (oczekują one na zatwierdzenie przez Senat UŁ). Zmiany te mają polegać m.in. na połączeniu dwóch obecnych modułów specjalnościowych z rachunkowości w nową specjalność *rachunkowość i controlling*, aktualizacji treści specjalności *menedżer finansowy*, a także przekształceniu modułu specjalnościowego *rachunkowość z akredytacją ACCA* w osobny kierunek studiów.

Jakość kształcenia na ocenianym kierunku jest poddawana zewnętrznej ocenie PKA po raz pierwszy, jednak doświadczenia z innych kierunków realizowanych w Wydziale Zarządzania UŁ wskazują, że wyniki takiej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia nie tylko na kierunkach aktualnie podlegającym ocenie.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione częściowo.

Uzasadnienie

Dla studiów drugiego stopnia na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Prowadzone są również systematyczne oceny programu studiów, oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia na tym kierunku, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, oraz zewnętrznych. Jednak skuteczność tych działań w wybranych obszarach polityki jakości nie jest zadowalająca, a mianowicie:

1. W zasadach projektowania programu studiów obowiązujących w Uczelni brak jest skutecznych rozwiązań zapewniających zgodność wymiaru godzinowego zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów na studiach stacjonarnych na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami z przepisami prawa.
2. W procedurach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości obowiązujących w Uczelni brak jest skutecznych rozwiązań, które zapewniłyby, że program studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami zawiera wszystkie wymagane przepisami prawa elementy.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Nie odnotowano.

Rekomendacje

Rekomenduje się sformalizowanie rozproszonych i nieusankcjonowanych wewnętrznymi regulacjami rozwiązań projakościowych dotyczących systematycznej oceny programu studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami.

Zalecenia

1. Zaleca się zwiększenie skuteczności zasad projektowania programu studiów, aby zapewnić pełną zgodność wymiaru godzinowego zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami z przepisami prawa.
2. Zaleca się zwiększenie skuteczności polityki jakości, aby program studiów na kierunku rachunkowość i zarządzanie finansami zawierał wszystkie informacje wymagane przepisami prawa.